

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra dějin a didaktiky dějepisu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Historická pravda v seriálu Simpsonovi
Historical Truth In The TV Show The Simpsons

Šimon Kadeřávek

Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Mikeska
Studijní program: Specializace v pedagogice
Studijní obor: B ČJ-D

Odevzdáním této bakalářské práce na téma *Historická pravda v seriálu Simpsonovi* potvrzuji, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha 13. 7. 2018

Rád bych poděkoval Mgr. Tomáši Mikeskovi za cenné rady a trpělivost při konzultacích.

ABSTRAKT

Cílem mé práce je porovnání míry fabulace či zjednodušení historie v americkém seriálu *Simpsonovi*. Budu se zabírat všemi sériemi (k 4.1. 2018 je jich 29) a konkrétní případy, kde se historická reference či narážka objeví, dám do porovnání s odbornou literaturou. Epoque, kterým se budu věnovat, jsou od dob pravěkých do času novověku. Rovněž budou do práce zahrnuty příběhy z Bible či inspirace dalšími knihami, které jsou také součástí historie. Pevně věřím, že odhalím na kolik si tvůrci tohoto světově známého seriálu historii upravili či zjednodušili.

KLÍČOVÁ SLOVA

Simpsonovi, seriál, historie, inspirace, historické motivy

ABSTRACT

The aim of my work is to compare the degree of fabulation or simplification of history in the American TV series *The Simpsons*. I will deal with all the seasons (to 29th January 2018 there are 29) and the specific cases where the historical reference or the cue will appear will be compared with the literature. The epochs to be devoted to are from the prehistoric times until the time of modernity. Work will also include Bible stories or inspiration from other books that are also part of history. I firmly believe that I will reveal how much the creators of this world-famous series have edited or simplified history.

KEYWORDS

The Simpsons, TV show, history, inspiration, historical motives

Obsah

Úvod	7
1 Seriál Simpsonovi.....	9
1.1 Historie Simpsonových.....	9
1.2 Žlutý svět	12
1.3 Gaučové scény	16
1.4 Názvy dílů.....	20
2 Bible podle Matta Groeninga	22
2.1 Homerovo desatero, aneb Každý krade, jak dovede.....	23
2.2 Simpsonovské biblické příběhy	24
2.2.1 Homer a Marge alias Adam a Eva.....	25
2.2.2 Exodus ve snu Lízy Simpsonové.....	28
2.2.3 Bartův sen.....	31
2.3 Simpsonovské vánoční zkazky	35
2.3.1 Bart Kristus.....	35
3 Staré simpsonovské báje a pověsti	40
3.1 Trojský citrón.....	40
3.2 Homerova Odyssea.....	42
3.3 Pyramos a Thisbé.....	46
4 Středověcí Simpsonovi	48
4.1 Líza z Arku	48
4.2 Historie trochu jinak	51
5 Na prahu novověku.....	54
5.1 Homer VIII.	54
5.2 Alžběta I.....	59

5.3 Shakespeare a Simpsonovi	62
5.4 Mayflower.....	64
Závěr.....	68
Seznam použitých informačních zdrojů	71

Úvod

V celé práci se budu věnovat komparaci seriálu a historie. Televizní seriály nás obklopují a myslím si, že některé z nich mohou být edukativní či blíže přiblížit žákovi vybrané téma. Pro tento účel jsem si vybral seriál Simpsonovi, jelikož z vlastní zkušenosti vím, že se v tomto americkém kultovním seriálu objevuje několik dílů, které se věnují historickým tématům. Po zhlédnutí všech dostupných dílů jsem vybral epizody, které zastupují různé historické epochy. Mým cílem je porovnat historii a seriál a rovněž posoudit míru fabulace.

Na úplný počátek zařadím kapitolu o samotných Simpsonových, kde bude vysvětleno o čem seriál je, kdo ho vytvořil nebo co je jeho cílem. V následujících podkapitolách se budu věnovat dílčím historickým motivům. Například v gaučových scénách se objevují některé detaily, které stojí za zmínku. Taktéž se budu věnovat názvům epizod, neboť si myslím, že i na nich můžeme sledovat inspiraci z dějin či názvů historických děl.

Historická období budu řadit chronologicky, s jednou výjimkou. Hned na počátek zařadím kapitolu o biblických příbězích. Další část mé práce se bude věnovat antickému Řecku a Římu. Zařadím sem vyprávění o Odysseovi či příběh z Ovidiových Proměn. Někdo by mohl namítnout, že Proměny nejsou historie. I na to jsem pomyslel a do svého výzkumu jsem zařadil i několik známých děl z různých dob. V antické době tento fakt symbolizuje již výše zmíněný Ovidius či Homérova Odyssea.

V dalších kapitolách se budu věnovat středověku, konkrétně Janě z Arku, jelikož její příběh je v seriále zaznamenán. Poté jsem vybral díl, který v sobě prolíná několik historických období, avšak samotný původ má ve středověku.

Závěrečná kapitola bude patřit novověku. Do té jsem vybral díly, které se inspirovaly anglickou historií a popisují životy dvou anglických vládců, Jindřicha VIII. a Alžběty I. Do této kapitoly jsem zařadil díl věnující se Hamletovi, což je dílo, které vzniklo v 17. století. Na závěr jsem zařadil epizodu o lodi Mayflower.

U všech dílů se budu snažit nastínit děj tak, aby byly zmíněné důležité části. U některých zmíním i detaily, které mají historický podtext nebo něco symbolizují. Poté se budu věnovat konkrétním událostem, které jsou v epizodách zobrazeny z hlediska

historických reálií. Po tomto výkladu se dostanu už k samotnému porovnávání a zjišťování míry fabulace. Současně chci zjistit, jak moc do hloubky autoři zašli.

1 Seriál Simpsonovi

1.1 Historie Simpsonových

Příběh jejich vzniku je takřka neuvěřitelný. Jejich tvůrce, *Matt Groening* (vl. jménem *Matthew Abram Groenin*), je vymyslel během patnácti minut v čekárně u producenta. V té době byl Groening známým kreslířem a jeho nejvydařenější dílo byl komiks *Life in Hell*, krátké příběhy o mluvícím králíkovi. Na základě tohoto úspěchu byl osloven Jamesem Lawrenceem Brooksem, jenž dělal produkčního tehdy oblíbené show britské herečky Tracey Ullmanové. Dostal nápad, že by se zde mohly objevovat krátké kreslené skeče na oživení celé show. Oslovil tedy Matta Groeninga, ten nabídku přijal, avšak bylo mu líto dát svoje nejoblíbenější dílo někomu cizímu, a tak během krátké chvíle stvořil rodinu Simpsonových.¹ Pro inspiraci nešel daleko, neboť všechny členy rodiny pojmenoval po své rodině až na Barta, toto jméno vzniklo přesmyčkou anglického slova *brat* (volně přeloženo jako spratek či neřád).

Premiéru měli v již zmíněné show 19. dubna roku 1987, tehdy ještě jako dvouminutový skeč, avšak jejich oblíbenost raketově stoupala a dá se říct, že stoupá do teď. Po třech sezónách u Tracey Ullmanové dosáhli takového úspěchu, že si vysloužili i svůj vlastní pořad. Bohužel na úkor Tracey Ullmanové, jež se dostávalo stále méně prostoru a v roce 1990 její show skončila. Nebylo to však naposledy, co se setkala se Simpsonovými, poněvadž se v průběhu devadesátých let pustila do soudního sporu, při kterém tvrdila, že odstartovala boom Simpsonových a žádala finanční podíl, její návrh byl však smeten ze stolu.

První série, která čítala 13 dílů, se objevila na televizních obrazovkách 17. prosince 1989 a zaznamenala obrovský úspěch. Díl *Vánoce u Simpsonových* vidělo bezmála 13 milionů domácností. Tato epizoda odstartovala takřka třicetiletou kariéru nejdéle vysílaného animovaného seriálu, která i nadále pokračuje.²

Během této doby se Simpsonovi stali celosvětovým fenoménem, který můžeme potkat na každém rohu. V roce 1992 se dostali do projevu amerického prezidenta George

¹ ORTVED, J.: *The Simpsons: An Uncensored, Unauthorized History*

² ALBERTI, J.: *Leaving Springfield*

H. W. Bushe, který řekl: „...*přál bych si, aby se rodiny více podobaly Waltonovým než Simpsonovým*...“.³ Už jen to stačí jako důkaz, že si Simpsonovi našli cestu do americké společnosti.

Televizní stanice FOX, na které seriál běžel, je přesunula do hlavního vysílacího času, což bylo naprosto nezvyklé. Po uzavření lukrativní smlouvy s Mattem Groeningem se Simpsonovi stali jedním z pilířů této stanice. Nesmrtelnost jim zajistily i rozpustilé vtípy na adresu stanice FOX.

V průběhu let kreslená rodinka dozrávala a začala expandovat i do jiných zemí. Například v České republice měla premiéru 8. ledna 1993 v České televizi. Můžeme dokonce říci, že se ze Simpsonových stal celosvětový fenomén, tedy až na jednu výjimku. V Rusku jsou Simpsonovi zakázáni, kvůli špatnému vlivu na mládež. Tvůrci dokonce vyšli vstříc i ostatním zemím a nechali místní tvůrce seriál upravovat (v Indii jsou postavy tmavší, v muslimských zemích Homer nejí hot dogy).

Nedílnou součástí úspěchu je jistojistě i dabing. Marge bez hlasu Jiřího Lábuse či Barta bez Martina Dejgara si snad ani neumíme představit.

Abych dokázal, že Simpsonovi mají celosvětový úspěch, tak zmíním, že mají i hvězdu na Hollywoodském chodníku slávy, dostali nespočet filmových cen. Bart Simpson byl umístěn do žebříčku 100 nejvlivnějších osobností dle časopisu Time.⁴

V neposlední řadě bych rád zmínil, že Simpsonovi mají i vlastní poštovní známky, které byly vydány v roce 2009, na počest jejich dvacátého výročí.

Nesmíme opomenout, že seriál je i důležitou obchodní značkou. Například fiktivní značka piva Duff, které rád Homer pije, přestala být fiktivní a v dnešní době je možné pivo v obchodě normálně koupit. A tím to nekončí, v hračkářstvích můžeme narazit na plyšáky, které mají podobu Barta, Lisy či Homera. Do této mánie se zapojila i dánská společnost Lego, v roce 2015 začala prodávat model domu Simpsonových a obchod Kwik-E-mart.

³ <https://www.youtube.com/watch?v=1-T5eSUm-js>

⁴ <https://web.archive.org/web/20090525125524/http://www.time.com/time/time100/artists/profile/simpson.html>

Žlutá horečka zasáhla komiksové a herní prostředí. Komiksových sešitů a knih vyšlo nepočítaně a samozřejmě stále vychází. Můžeme v nich najít příběhy, které se jednoduše na televizní obrazovky nevešly. Pro věrné fanoušky vyšlo několik počítačových, ale i konzolových her. V roce 2003 zaznamenala úspěch hra *The Simpsons: Hit and Run*, kde se hráči mohli volně pohybovat po Springfieldu. Obrovskou popularitu zaznamenala v roce 2012 hra *Tapped Out*, kterou si můžeme zahrát na mobilních telefonech. O Simpsonových byl natočen dokonce celovečerní film, stalo se tak v roce 2007.

Za zmínku stojí, že Simpsonovi se nebojí ani aktuálních témat. Pravidelně glosují prezidentské volby v USA či jiné zásadní události. Zábavně se tvůrci vypořádali i s tzv. *Ice Bucket Challenge*, tj. akce, při které si na sebe člověk vylije kbelík studené vody. Záměrem této výzvy bylo zvýšit povědomí o amyotrofické laterální skleróze (ALS) a podpořit její výzkum. Homer na sebe vylije kyblíček studené vody, avšak vzápětí na něj Bart hodí ledního medvěda, tučňáka, kanadský hokejový tým či zmrzlinářské auto. Vtipnou formou je podané důležité poslaní. Nutno dodat, že sami tvůrci přispěli na výzkum této nemoci.⁵

Závěr této kapitoly věnuji tvůrcům seriálu. Již výše jsem psal, že je nakreslil Matt Groening, avšak to není jediný člověk, který stojí za jejich úspěchem. U jeho jména bych podotkl, že Groening zopakoval svůj úspěch ještě se svým druhým seriálem *Futurama*, který se odehrává v roce 3000 a můžeme v něm najít několik společných rysů se Simpsonovými.

Druhým zmíněným byl *James L. Brooks*, jenž Simpsonovi proslavil a poté se sám podílel na jejich scénářích. Třetí jméno zní *Sam Simon*, člověk, který nakreslil několik důležitých postav a taktéž psal scénáře. Bohužel v roce 2015 zemřel, Simpsonovi mu vzdali hold v jednom z dílů.⁶ Všechna tři jména jsou uvedena na konci každého dílu, i když se už na dílech nepodílejí.

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=kYNPtDbykp0>

⁶ FRINK, J. *26x17 Čekání na Duffmana (Waiting for Duffmana)* [online epizoda seriálu] 2015. TV FOX.

1.2 Žlutý svět

Celý seriál se odehrává v reálném čase v městě Springfieldu, jeho poloha není blíže specifikována. Několik fanoušků se snažilo Springfield nalézt, avšak bez úspěchu. Sami tvůrci trochu škodolibě dávají do seriálů protichůdné indicie, jako například s jakými státy sousedí (většinou jsou vybrány státy z různých koutů USA), ale i samotné jméno města. Je to totiž nejpoužívanější název pro vesnice či města v USA.

Město bylo založeno v roce 1796 Jebediahem Springfieldem a jeho socha je umístěna v centru města. Dále se ve městě nachází několik dalších důležitých lokací: Kwik-E-mart, což je místní obchod, dále hospoda U Vočka, kde se scházejí místní alkoholici či baseballový stadion. Jako každé správné město má Springfield nemocnici, školu či radnici.⁷

Město je plné všelijakých postav s ještě zvláštnějšími charaktery. Většina postavíček má charakterizovat zažitá stereotypy. Například prodavač v Kwik-E-martu je Ind, jehož jméno je Apu Nahasapeemapetilon. Podporuje to tvrzení, že Indové většinou jedou do USA za lepším životem a skončí v obchodě. Dalším stereotypem je Charles Montgomery Burns (celým jménem Charles Montgomery Plantegenet Schicklgruber Burns), vlastník atomové elektrárny ve Springfieldu. Je neskutečně bohatý, ale také neskutečně lakomý. Postava Seymoura Skinnera zase ukazuje veterány z války ve Vietnamu, respektive jejich psychickou stránku, která je postižena tímto konfliktem.

Věnujme se taktéž i politicky činným osobám, konkrétně postava starosty Joesa Quimbyho krásně ukazuje korupci na vysokých politických místech. Velmi blízko k Arnoldu Schwarzenegrovi má postava namakané filmové hvězdy Rainier Wolfcastla (celým jménem Rainier Luftwaffe Wolfcastle). Dokonce i v jednom z dílů kandiduje na prezidenta. Seriálu se nevyhnula ani italská mafie, ta je tu vyobrazena zejména pomocí Mariona Anthonyho D'Amica alias Tlustého Tonyho. V seriálu najdeme spousty dalších narážek a motivů na téma maloměšťáctví.

⁷ ORTVED, J.: *The Simpsons: An Uncensored, Unauthorized History*

Ani náboženství nezůstalo bez újmy. Rodina je víry protestanské, každou neděli chodí do presbyteriánského kostela. Objevují se tu však i buddhisté či katolíci, kteří jsou terčem narážek, stejně tak jako protestanti.

Když už jsme zmínili obyvatele Springfieldu, tak nemůžeme opomenout celebrity či politiky, kteří se v seriálu objevili. Nyní zmíním historické osobnosti, které budu rozepisovat v dalších kapitolách. Mám na mysli například Madonnu⁸ či Michaela Jacksona.⁹ V nejnovějších dílech se objevuje i vizionář Elon Musk.¹⁰ Málokdo ví, že sousedem Simpsonových byl George H.W. Bush a jeho manželka Barbara Bushová.¹¹ V Simpsonových se objevuje Bill Clinton¹², Barack Obama¹³ i současný prezident USA Donald Trump.

K Donaldu Trumpovi se váže drobná zajímavost. V epizodě *Nebárt se budoucnosti* se Líza stává prezidentkou USA. Řeší různé problémy a v jednom z rozhovorů se dokonce zmíní o tom, že musí dát do pořádku všechny škody, které v úřadě prezidenta napáchal její předchůdce Donald Trump. Dá se říct, že Simpsonovi předpověděli budoucnost, jelikož o 17 let později se Donald Trump skutečně stává prezidentem.¹⁴

Než se dostaneme k hlavním postavám, tak bych rád zmínil i českou stopu v tomto kultovním seriálu. Jediným Čechem či Češkou, který byl ztvárněn v Simpsonových, je

⁸ SWARTZWELDER, J. *15x04 Obtěžoval jsem anglickou královnu (The Regina Monologues)* [online epizoda seriálu] 2003. TV FOX.

⁹ JEAN, A., REISS, M. *03x01 Šílený Homer (Stark Raving Dad)* [online epizoda seriálu] 1991. TV FOX.

¹⁰ CAMPBELL, N. *26x12 Vynálezce, jenž spadl z nebe (The Musk Who Fell to Earth)* [online epizoda seriálu] 2015. TV FOX.

¹¹ KEELER, K. *07x13 Dva zlí sousedé (Two Bad Neighbors)* [online epizoda seriálu] 1996. TV FOX.

¹² LONG, T. *11x13 Bart v sedle (Saddlesore Galactica)* [online epizoda seriálu] 2000. TV FOX.

¹³ LONG, T. *23x02 Bartův nový hrdina (Bart Stops to Smell the Roosevelts)* [online epizoda seriálu] 2011. TV FOX.

¹⁴ GREANEY, D. *11x17 Nebárt se budoucnosti (Bart to The Future)* [online epizoda seriálu] 2000. TV FOX.

Markéta Irglová. V epizodě *Ve jménu dědy* se dostáváme do Irska, kde Glen Hansard zpívá hit *Falling Slowly* a Markéta Irglová na něj z balkónu křičí.¹⁵

Nejdůležitější adresou je ulice *Evergreen Terrace 742*, kde sídlí rodina Simpsonových a okolo ní se točí vše důležité.

Hlavou rodiny je *Homer Simpson* (celým jménem *Homer Jay Simpson*). Poznávacím znamením je bílá košile, modré kalhoty a 4 vlasy na hlavě, které symbolizují písmena MG, iniciály jeho tvůrce. Dalo by se říci, že představuje zažitý stereotyp o to Američanech, je obtloustlý, líný, vulgární, holduje alkoholu, je průměrně inteligentní a přehnaně vlastenecký. Možná to někoho překvapí, ale i člověk jako Homer může letět do vesmíru či být starostou města. Primárně je ale jaderným technikem, i když o jaderné fyzice neví zhola nic. Homer se stal jako ostatní postavičky velmi populárním a je velmi aktivním propagátorem piva Duff či amerických koblih (donutů), které velmi rád konzumuje. Jeho hláška *D'oh* (v překladu Sakra! či Kruci!) se stala kultovní a je dokonce zahrnuta v Oxfordském slovníku.¹⁶

Jeho manželkou a pravou rukou je *Marge Simpsonová* (celým jménem *Marjorie Jacqueline Bouvierová-Simpsonová*). Je nepřehlédnutelná díky svým modrým vlasům, tak jako Homer a ostatní postavy symbolizují některé stereotypy, Marge by měla zobrazovat ženu v domácnosti, respektive ženu, která dala všechno rodině. Byla velmi talentovaná, dokonce chodila na vysokou školu, velmi hezky malovala, leč kvůli svému těhotenství nic dále nerozvinula. Zajímavostí je, že se v roce 2009 svlékla pro časopis *Playboy* a dostala se dokonce na titulní stranu.

Nejstarším dítětem je *Bart Simpson* (celým jménem *Bartoloměj JoJo Simpson*). Charakterizovat by se dal jako zlobivý kluk s dobrým srdcem. Rád jezdí na skateboardu a sprejuje, ve vážných chvílích procítá a ke své sestře Líze se chová vzorně. Jeho hláška *Ay Caramba!* provází celý seriál.

¹⁵ MARSHALL, M. 20x14 *Ve jménu dědy (In the Name of the Grandfather)* [online epizoda seriálu] 2009. TV FOX.

¹⁶ <https://blog.oxforddictionaries.com/2014/12/17/simpsons-doh-meh-english-language/>

Velmi zajímavou osobností je *Líza Simpsonová*, úplný opak svého bratra. Je mladší, ale uvědomělejší. Chce se odpoutat od zažitých stereotypů v rodině Simpsonů. Miluje jazz a sama hraje na saxofon. Sama občas píše články do novin a směle se angažuje v dobrovolných aktivitách, například se pokouší zachraňovat velryby v díle *Prcek a velryba*.¹⁷ Na rozdíl od svého bratra je jedničkářkou, také se tvůrci snaží skrze její ústa vysílat do světa politické názory, častý je konflikt mezi republikány a demokraty.

Posledním členem rodiny je batole *Maggie Simpsonová* (celým jménem *Margaret Simpsonová*). V průběhu seriálu nemluví, pouze cucá svůj dudlík. Nemluvnost Maggie je někdy zobrazena až komicky v díle, který se odehrává v budoucnosti překrývá její mluvení zvuk mixéru či letadla.¹⁸

Dále se dostáváme k dědovi *Abu Simpsonovi* (celým jménem *Abraham Simpson*), což je Homerův otec, který zažil druhou světovou válku. Nicméně už mu paměť neslouží, tudíž jsou jeho příběhy zmatené a nedají se poslouchat. Jeho manželkou byla *Mona Simpsonová*. Na této manželské dvojici je krásně zobrazena nálada 60. let. Abe odmítal hnutí hippies a Mona se stala součástí této komunity a byla s ní spojena až do své smrti.¹⁹

Ze strany Marge se v seriálu objevují její sestry *Selma* a *Patty Bouvierové*. Obě dělají na místním magistrátu a vydatně kouří.

Součástí rodiny Simpsonů je také pes *Spasitel*, ten se objevuje hned v prvním díle první série, a jméno dostává díky tomu, že zachrání rodině Vánoce.²⁰ Taktéž Líza vlastní domácího mazlíčka, kočku jménem *Sněhulka*. Zde můžeme vidět kontrasty kočky a psa, tudíž další zažitý stereotyp.

¹⁷ WARBURTON, M. *21x19 Prcek a velryba (The Squirt and The Whale)* [online epizoda seriálu] 2010. TV FOX.

¹⁸ BURNS, S. *23x09 Duch Vánoc příštích (Holidays of Future Passed)* [online epizoda seriálu] 2011. TV FOX.

¹⁹ GROENING, M.: *Simpsonovi: Rodinná historie*

²⁰ POND, M. *01x01 Vánoce u Simpsonových (Simpsons Roasting on an Open Fire)* [online epizoda seriálu] 1989. TV FOX.

Většina postav se objevuje i v historických speciálech, kde je využito jejich vlastností.

1.3 Gaučové scény

Nedílnou součástí seriálu jsou gaučové scény (tzv. „intra či gagy“). Zjednodušeně jde o to, že celá rodina putuje městem a chce si sednout na svůj gauč ve svém domě. V průběhu let si tvůrci s touto scénou vyhráli natolik, že se zde objevují i historické motivy, a proto je vhodné zařadit ji ještě před samotné díly. „Gagy“ budou řazeny podle roku vzniku dílu, tudíž epochy se budou různě střídat.

První „gag“, kde se objevuje někdo z historie, je ze 13. série v díle *Sdrátovaná čelist*. Homer přibíhá jako herec a komik Charlie Chaplin a ostatní členové rodiny jsou v oděvech z 30.let.²¹ Na předválečné období reaguje i další scénka, kde Simpsonovi sedí na dlouhé traverze kdesi v oblacích a svačí. Je to parafráze na slavnou fotku Charlese Clyda Ebbetse, Lunch a top a Skyscraper. Fotograf zachytil svačící dělníky při stavbě Rockefellerova centra v New Yorku v roce 1932.²²

V epizodě *Kdo chce zabít Homera* sedí Simpsonovi na sedačce a postupným přepínáním televizních programů se přemísťují do různých historických epoch. Nejdříve sedí na kmeni stromu před ohněm oděni v kůžích nějakého pravěkého zvířete a poté je můžeme vidět při gladiátorských zápasech v Římě taktéž s patřičným oděvem.²³

Postupné procházení historie se objevuje i v „gagu“ z dílu *Homerazzi*. Vše začíná dělením buněk, které vypadají jako Homer. Z těchto několika buněk vzniká ryba, která je stále podobná nejplešatějšímu členu rodiny. Proplouvá mořem a zdárně se vyhne chobotnici, která je zde vyobrazena jako pan Burns. Z ryby vzniká malý ještěr a poté krysa, která sleduje pád meteoritů a vyhynutí dinosaurů. Krysou střídá opice, jež vstupuje do

²¹ SELMAN, M. *13x09 Sdrátovaná čelist (Jaws Wired Shut)* [online epizoda seriálu] 2002. TV FOX.

²² SELMAN, M. *14x08 Výchova dívek v Americe (The Dad Who Knew Too Little)* [online epizoda seriálu] 2003. TV FOX.

²³ FRINK, J., PAYNE, D. *14x06 Kdo chce zabít Homera? (The Great Louse Detective)* [online epizoda seriálu] 2002. TV FOX.

pralesa a zdatně přeskakuje ze stromu na strom, což symbolizuje hominizaci. Opice-Homer se pomalu zvedá na zadní končetiny, projde dobou ledovou a již kráčí zcela vzpřímeně. Z pravěkého člověka se stává dobyvatel a později osadník, až dojde k přeměně na člověka z 21. století. Vše končí usednutím na gauč vedle své rodiny.²⁴

Větší znalost historie předvedli tvůrci v epizodě *E. Pluribus Wiggum*, zde se totiž objevuje Tapisérie z Bayeux. Tato vzácná památka ukazuje události, které vedly k invazi Normanů do Anglie, let Halleyovy komety a samotnou invazi v roce 1066. V seriálu je to vyobrazeno jako konflikt království Flanderského, protože mu vládne soused Homera Simpsona, Ned Flanders, a království Simpsonské, kde sídlí Simpsonovi. Flanders ukradne jejich pohovku a odváží si ji na svůj hrad, při tom můžeme v rohu zahlédnout Halleyovu kometu. Simpsonovi si to nechají líbit a vypraví se pro svoji pohovku, hrad dobývají a sedají si na svůj gauč. Tak invaze Normanů v podání Matta Groeninga.²⁵

Už více známou událost můžeme vidět v dílu *Homer a Líza ve při*. Rodina se nachází v Pompejích těsně před výbuchem sopky Vesuv v roce 79. Po mohutné erupci jsou zasypáni popelem.²⁶ Do období starověkého Říma je umístěn další „gag“ z 19. dílu 20. série. Jedná se opět účast rodiny Simpsonových na gladiátorských zápasech.²⁷

S nástupem 21. série začali být tvůrci nápaditější a popustili uzdu fantazie. Zajímavý skeč se objevuje v díle *Ďábel nosí Pradu*. Simpsonovi se nachází v pravěku, sedí na kládě a koukají na oheň. Bohužel se začnou bořit do bažiny a objevují se až v muzeu jako kostry.²⁸

Inspirování knihou *Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky* od J.R.R. Tolkiena byla nakreslena další gaučová scéna. Vše je pojato jako parodie a místo cestování k Osamělé

²⁴ BURNS, S. *18x16 Homerazzi (Homerazzi)* [online epizoda seriálu] 2007. TV FOX.

²⁵ PRICE, M. *19x10 E. Pluribus Wiggum (E. Pluribus Wiggum)* [online epizoda seriálu] 2008. TV FOX.

²⁶ LONG, T. *20x06 Homer a Líza ve při (Homer and Lisa Exchange Cross Words)* [online epizoda seriálu] 2008. TV FOX.

²⁷ BURNS, S. *20x19 Waverly Hills 9021 D'oh (Waverly Hills 9021 D'oh)* [online epizoda seriálu] 2009. TV FOX.

²⁸ LONG, T. *21x05 Ďábel nosí Pradu (The Devil Wears Nada)* [online epizoda seriálu] 2009. TV FOX.

hoře se cestuje k pohodlnému gauči. Marge je zobrazena jako Gandalf, Homer jako Thorin Pávěza a děti jako hobiti a trpaslíci. Během své cesty potkávají Gluma či míjejí hostinec v Roklinec. V jednom záběru míjejí dokonce draka Šmaka a jeho velké bohatství. Po této dlouhé cestě konečně dochází ke gauči a Homer-Thorin si na něj lehá.²⁹

Do historie nás také vrací díl *Novorozeně*. Simpsonovi jako puritáni prchají z Anglie a nasedají do Mayflower, což je loď, která v roce 1620 dovezla puritány do Ameriky. Nicméně loď měla namířeno do anglické kolonie Virginia, bohužel se odchýlila od kurzu a doplula do zátoky Cape Cod Bay nedaleko dnešního města Plymouth. Stejnou cestu absolvovali i Simpsonovi a doplouvají do již zmíněné zátoky, kde se objevuje kamenný gauč a indián, fanoušci seriálu v něm poznají indického prodavače z Kwik-E-martu, Apua.³⁰

V Anglii ještě zůstaneme, přesuneme se však o bezmála 400 let dopředu. Rodina je stylizována do coverů alb nejslavnější skupiny světa, The Beatles. První je album *Meet the Beatles*, po zparodování *Meet the Simpsons*. Dále *A Hard Day's Night* z roku 1964, v podání Simpsonových zní název alba *A Hard D'oh's Night*. Následuje album *Rubber Soul*, dle Matta Groeninga *Rubber Pants*. Předposlední je na řadě *Sgt. Pepperr's Lonely Hearts Club Band*, na kterém Simpsonovi parodovali jen coverový obrázek. Nit suchou nenechali ani na albu *Abbey Road*, jehož název změnili na *Flabby Road*. Jako legendární The Beatles přecházejí i Simpsonovi ulici, avšak jsou náhle sraženi autobusem. Tímto zvláštním způsobem tvůrci vzdali hold této legendární kapele.³¹

V díle *Divoký víkend v Havaně* se dokonce dotýkají tématu řecké mytologie. Gauč je přetvořen na posvátnou horu Olymp, kde sídlí antičtí bohové. V pozadí vidíme sloupy postavené v iónském stylu. Homer představuje boha Dia, jenž drží v ruce blesk, má šedivé vousy a vavřínový věnec na hlavě. Marge ztvárňuje Diovu manželku a sestru, bohyni Héru. Bart je v tomto skeči Hermes, neboli posel bohů, jelikož má na nohou okřídlené sandále,

²⁹ WILMORE, M. 25x03 *Čtyři chyby a jeden pohřeb* (Four Regrettings and a Funeral) [online epizoda seriálu] 2013. TV FOX.

³⁰ LONG, T. 25x05 *Novorozeně* (Labor Pains) [online epizoda seriálu] 2013. TV FOX.

³¹ BURNS, S. 27x01 *O čem muži sní* (Every Man's Dream) [online epizoda seriálu] 2015. TV FOX.

rovněž i helmu s křídly a zlatou pasteveckou hůl, kterou dostal Hermes od boha Apollona za svou píšťalu. Jinak tu máme Maggie, která ztvárňuje Artemis. Jako správná bohyně lovu má luk a toulec plný šípů. Už chybí jen Líza, ta se ovšem objeví záhy. Vylítne z Homerovy (Diovy) hlavy jako Athéna, bohyně moudrosti. To, že vylétne z hlavy Dia, symbolizuje jejich vztah. Je jeho dcerou. Líza má na sobě zbroj, helmu a v ruce knihu *Odyssea*. Na této části můžeme vidět, že si tvůrci vyhráli s detaily a symbolikou.³²

Simpsonovi na Olympu (Obrázek č. 1)

Následující scénka je opět inspirována literárním díle, konkrétně *Vánoční koledou* od Charlese Dickense. Homer symbolizuje ducha Vánoc současných, Líza ducha Vánoc minulých a Maggie ducha Vánoc příštích. Samozřejmá je účast Ebenezera Scrooge, toho představuje Monty Burns. Poté se tu objevuje Marge jako Ebenezerův obchodní partnera Jacob Marley. Úplně poslední je Bart, jenž zobrazuje nemocného syna Ebenezerova písaře. Nutno podotknout, že se jedná o úvod k speciálnímu vánočnímu dílu.³³

³² CASTELLANETA, D., LACUSTA, D., TILDEN, P. *28x07 Divoký víkend v Havaně (Havana Wild Weekend)* [online epizoda seriálu] 2016. TV FOX.

³³ WESTBROOK, J. *28x10 Ukradené Vánoce Šáši Krustyho (The Nightmare after Krustmas)* [online epizoda seriálu] 2017. TV FOX.

Poslední gaučovou scénou, kterou jsem zaznamenal a která se týká historie, se nachází v epizodě *Dědo, slyšíš mě*. Simpsonovi sedí v nevlídně vypadající chalupě, zničehonic si berou svůj gauč a utíkají. Záhy zjišťujeme, že důvodem byl vpád carských vojáků. Poté Simpsonovi nalézáme na palubě jedné z lodí mířící do USA. Další destinace je jasná, Ellis Island. Místo, kde se přijímali emigranti mířící do Ameriky. Úředníkovi ukazují průkazku na jméno Simpsonovich, člověk za přepážkou z nich jedním stříhem udělá Simpsonovi. Přes 30. a 60. léta se dostáváme do současnosti. Zemi však zasáhne potopa a Simpsonovi se stěhují do vesmíru.³⁴

1.4 Názvy děl

V této krátké podkapitole bych se rád věnoval názvům děl, které jsou inspirovány historickými událostmi či knihami. Názvy budu uvádět jak v českém, tak anglickém jazyce.

Například v první sérii narazíme na díl *Homerova Odyssea (Homer's Odyssey)*, ta odkazuje k dílu antického spisovatele Homéra. Do stejné epochy můžeme zařadit i epizodu *Trojský citrón (Lemon of Troy)*, jež odkazuje k incidentu na konci trojské války.

Parodování názvů knih, písniček či seriálů je v tomto seriále běžná záležitost. Například *Akta S (The Springfield Files)* odkazuje na kultovní seriál *Akta X*, dále díl *Sportovní neděle (Sunday, Cruddy Sunday)* měl podle názvu odkazovat k písni irské kapely U2. Věnovali se také slavné písni od Elvise Presleyho, *Love me Tender*, po transformaci z toho vznikl díl *Jugde me Tender*. A po písni *Helter Skelter* od The Beatles se jmenuje epizoda *Zkáza domu Simpsonů (Helter Shelter)*.

Samotnou kapitolou jsou i filmy a seriály. *Monty Pythonův létající cirkus* už není Pythonův ale Burnsův. Také snímky, které dostali Oscara, nezůstaly bez poskvrnny. *Z Million Dollar Baby* se stal nejdříve *Million Dollar Abie* a později *Million Dollar Maybe*. Z aktuálního soudku je to například film *La La Land*, jenž se změnil na *Haw Haw Land*.

³⁴ ODENKIRK, B. *29x05 Dědo, slyšíš mě (Grampy Can Ya Hear Me)* [online epizoda seriálu] 2017. TV FOX.

Oblíbeným režisérem tvůrců je nejspíš Quentin Tarantino, neboť mu věnovali dva své díly. Nejdříve *Kill Gill, Volume I and II* a po několika letech vzdali hold fenomenálnímu filmu *Pulp Fiction* prostřednictvím názvu *Pulpit Friction*.

Jak jsem psal výše, tak parafrázování či parodování se nevyhnuly ani knihy. Kniha *Stařec a moře* od Ernesta Hemingwaye se dočkala dokonce dvakrát, díly *The Old Man and the C Student* a *The Old Man and the Key*. Třikrát byl překroucen název díla George Bernarda Shawa *Pygmalion*, z něhož později vychází muzikál *My Fair Lady*. Jedná se o epizody *Pygmoelian*, *My Fair Laddy* a *My Fare Lady*. Dokonce dva díly byly potřeba na zmapování knihy Francise Scotta Fitzgeralda, *Velký Gatsby*. Části jsou pojmenovány docela nelichotivě *The Great Phatsby*. Satiře se nevyhnul ani král dramatu William Shakespeare. Jeho *Král Lear* se proměnil na *Kinga Leera* a *Romeo a Julie* na *Rome-Old an Juli-Eh*.

Většinou názvy odkazují na děj epizody, ale někdy s ním nesouvisí a tvůrci tak chtějí vyjádřit poctu některému autorovi či seriálu.

2 Bible podle Matta Groeninga

Bible či Písmo svaté je kniha, která ovlivnila celý svět. Je základem pro dvě náboženství, křesťanství a zčásti i pro judaismus. Tato nejprodávanější kniha světa má dvě části, Starý a Nový zákon.

Starý zákon obsahuje Pět knih Mojžíšových, kde se nachází důležité příběhy o vzniku světa, Kainu a Ábelovi či potopě světa. Popisují se tu dějiny židovského národa. V návaznosti na ně existují Samuelovy knihy, kde se objevuje legendární král David. Ve Starém zákoně najdeme ještě Knihu žalmů či přísloví. Pro moji práci jsou důležité části vypsané výše, neboť ty se zalíbily i tvůrcům.

Nový zákon se věnuje životu Ježíše Krista. Synoptická evangelia podle Matouše, Marka a Lukáše se zabírají Kristovým životem, jak přesvědčoval Židy či jak prožíval dětství. V těchto evangeliích můžeme nalézt Ježíšovu smrt. Poslední je evangelium podle Jana. To se věnuje spíše symbolice a zjevování Ježíše. Pro nás budou opět důležité tyto čtyři památky, protože ani Nový zákon a Kristův život nenechal scénáristy chladnými.

Opět bych na počátku uvedl, že budu postupovat dle seriálu, tudíž nebudu postupovat chronologicky. Rád bych zde vypsál několik dílů, které vznikly na základě inspirace Biblií. Nutno podotknout, že v seriálu můžeme najít řadu historických detailů.

Ještě, než se pustím do rozboru dílů, tak bych zmínil dvě důležité postavy, které jsou zastánci či nositeli náboženských hodnot. Jedná se o křesťanskou víru a judaismus.

První z nich je Ned Flanders, soused Homera a majitel obchodu Lévarium. V dětství hodně zlobil, a proto ho rodiče poslali do zvláštní školy, kde se naučil laskavosti. Přistoupil na protestantskou víru a jiná náboženství neuznává či z nich má strach. Jeho dobrosrdečnosti využívá Homer, který si od něj vše půjčuje. Někdy to se zbožností až přehání a dohání tím k šílenství místního reverenda Timonthy Lovejoye. Manželka Neda Flanderse nešťastně zahynula, a tak se Ned musí starat o dva syny, Roba a Todda. Je ukázkou zbožného člověka, který staví víru nad svůj život.

Opačným případem je Šáša Krusty (celým jménem Herschel Shkmoikel Pinchas Yerucham Krustofsky). Podle jména je zřejmé, že jde o Američana židovského původu. Komik se zelenými vlasy prožil nešťastné dětství. Od malička chtěl být komikem, avšak

jeho otec z něho chtěl mít rabína. Po několika letech vzájemné ignorace k sobě najdou cestu díky Bartovi a Líze. Krusty přijímá svoje povinnosti a bere židovské tradice alespoň zčásti vážně. Domnívám se, že tato postava má symbolizovat pokrytectví či vypočítavost. Krusty totiž využívá židovských zákazů jen když se mu to hodí. Někdy se v dílech objevují i různé narážky či vtipy, u judaismu je to třeba Židovský chodník slávy, který paroduje Hollywoodský chodník slávy.³⁵

Tyto dvě postavy jsou hlavními nositeli biblických hodnot. Skrze ně pak autoři vyjadřují názory týkající se náboženství. Objevují se taktéž v historických dílech.

2.1 Homerovo desatero, aneb Každý krade, jak dovede

Tento díl začíná na hoře Sinaj v roce 1220 před našim letopočtem, Homer jako židovský kupec navštěvuje svého přítele sochaře, bohužel za účelem okradení. Dokonce i sochař se ptá, jak se Homerovi krade, ten mu odpoví, že to jde těžko, protože se na poušti zloděj těžko uživí. Do povedeného tria přichází další muž, kterého ostatní oslovují jako pelešníka, je to tedy milenec vdaných žen.

Jejich rozhovory jsou ukončeny blesky z oblohy a na hoře Sinaj se objevuje Mojžíš, jenž drží Desatero. Tento výjev připomíná obraz francouzského malíře Gustava Dorého. Homer a jeho dva přátelé Mojžíše oslovují familiárním způsobem, Mojžo. Mojžíš se však nedá umlčet a káže svému lidu, že Hospodin jim seslal Desatero přikázání, které je nutno ctít. První, které vyřkne, se týká zákazu tvoření soch a rytin, v téže chvíli sochař odhazuje dláto. Další se týká smilnění s manželkami bližního svého, což s úšklebkem sleduje výše zmíněný smilník. Dojde však i na Homera, protože Mojžíš dodává jedním dechem, že člověk nesmí ani krást. Takto celý výjev končí.³⁶

Mojžíš podle Exodu vedl Izraelity do země zaslíbené a když byli u hory Sinaj, tak byl vyzván Hospodinem, aby vystoupal na horu. Nabídne Izraelitům smlouvu, díky níž se

³⁵ COHEN, J. *15x06 Krustyho zkouška z dospělosti (Today I Am a Clown)* [online epizoda seriálu] 2003. TV FOX.

³⁶ PEPOON, S. *02x13 Homerovo desatero aneb Každý krade, jak dovede (Homer vs. Lisa and The 8th Commandment)* [online epizoda seriálu] 1991. TV FOX.

stanou vyvoleným národem, musí ovšem dodržovat jeho Desatero. To dostává do ruky Mojžíš prostřednictvím dvou desek. Během doby, kdy je Mojžíš u Hospodina a než donese Desatero, si Izraelité užívají volného života.

Prostřednictvím Desatera Mojžíš ukončí veškeré rozhovory a čte. Tři přikázání, která jsem zmiňoval v první části, jsou popsána i v Bibli. První, jež se týkalo sochaře, je druhé přikázání Mojžíšovo, týkající se modlení k různým symbolům připomínajícím Hospodina. Toto přikázání bylo katechetickou formulí zrušeno.

Druhý a třetí případ je deváté a desáté přikázání. Podle katechetické formule zní deváté přikázání: Nepožádáš manželky bližního svého. A desáté takto: Aniž požádáš statku jeho.³⁷

Tuto ukázkou jsem do své práce zařadil, abych dokázal, že i v prvních letech vysílání seriálů se tvůrci nebáli využít biblických motivů a zařadit je do scénáře. Další díl s podobným námětem najdeme až v 10. sérii.

2.2 Simpsonovské biblické příběhy

Epizoda z desáté série je už obsáhlejší, odehrává se v období Velikonoc při kázání místního reverenda Lovejoye. Pokaždé, když je v seriálu záběr na kostel, tak se u něho nachází i tabule, kde má být i program mše. Ale i tato tabulka je využita pro parodii či ironii. V tomto díle titulek hlásá, že Ježíš Kristus barvil vajíčka za naše hříchy. Ironizace náboženských motivů pokračuje i nadále, neboť je na první pohled zřejmé, že je každému v kostele teplo a Bart utrousí poznámku, že takové teplo je příliš i pro kudlanku, celým názvem kudlanka nábožná. Ta se objevuje na jedné z kostelních lavic a církevní stánek dokonce opouští.

Reverend Lovejoy chce kázání ukončit při počítání peněz, které se vybraly v průběhu mše, objeví čokoládového zajíce, kterého dal do košíku Homer. Pustí se do opakování křesťanské historie. Vše dovrší Ned Flanders, který vznesse námitku, že přes

³⁷ FLEK, A.: *Bible: Exodus*

zapnuté větráky nejde reverenda slyšet. Lovejoy je vypíná a všichni jsou tak odsouzeni k dalšímu sezení v horkém kostele.³⁸

2.2.1 Homer a Marge alias Adam a Eva

Tento příběh se zdá Marge, která pod nápirem vedra a únavy v kostele usíná. Do říše snů se odebrala při slovech, kterými začíná Bible, tedy na počátku stvořil Bůh nebe a Zemi. Každému už je v té chvíli jasné, že se jedná o První knihu Mojžíšovu.

Marge se probouzí v krásné prosvětlené zahradě plné zvířat, která tu žijí v míru (například lev sedí vedle ovce) a na nebi září duha. V typickém oděvu, kráčí skrze zahradu, náhle zaslechne zvuk a zpozoruje Homera, jak skáče šipku ze skály. Dopadne přímo na kámen, nacházíme se však v Rajské zahradě, kde není bolesti, tudíž bez poskvrny přiskakuje k Marge. Homer připomíná svému protějšku, že ji Bůh stvořil z jeho nejlepšího žebírka. Jejich rozhovor vyruší mluvící vepř, který oběma nabídne slaninu ze svého těla.

Vše naruší obří ruka, která patří Nedu Flandersovi. Ruka má na sobě zelený rukáv, ve stejném odstínu jako svetr Flandersův. Homer chválí Boží dílo s výmluvným dovětkem, že nemůže uvěřit tomu, že stále nemá holku. Bůh-Flanders se ošívá a dodává, zda první lidé něco nepotřebují. Marge poprosí o rodinné časopisy, vedle ní přistane několik výtisků časopisu People, což je známý bulvární americký časopis, s titulní stranou, kde se nachází Adam a Eva. Při odchodu Bůh žádá první lidské osadníky, aby se vyhnuli stromu se zakázaným ovocem.

Při lenošení se ke dvojici přiblíží svišť a Marge se ptá Homera, jak ho pojmenoval. Ten jí výmluvným gestem opáčí, že se jmenuje pozemní netvor. Pár se nachází přímo pod zapovězeným stromem, a dokonce se k nim spouští had, jehož hraje známý springfieldský lupič Had'ák. Nabízí jim talíř s nakrájenými jablky. Jeho přemlouvání naruší čuník, který nosí lidem slaninu, a vypráví, že zakázané ovoce ochutnal jeden z dinosaurů. Větu však

³⁸ DOYLE, L., LONG, T., SELMAN, M. *10x18 Simpsonovské biblické příběhy (Simpsons Bible Stories)* [online epizoda seriálu] 1999. TV FOX.

nedořekne, poněvadž si všímá Homera, který se cpe jablky. Eva ovoce odmítá.

Homer a Marge jako Adam a Eva (Obrázek č. 2)

Ve chvíli, kdy se do jablka zakousne, se objevuje Bůh. Homer se k vině nepřiznává a Eva je tak vykázána z Ráje. Homer sleduje Marge, která rozdělává oheň mimo zahradu. Je zavěšený na žirafě a huláká na Marge. Konfrontaci mezi Evou a Bohem nazývá jablečnou aférou a snaží se vynalézt, jak by mohl Evě pomoci zpět do zahrady.

Plán, který vymyslel, zrealizoval pomocí sviště a jednorožce. Prvně jmenované zvíře udělalo díru a bájný jednorožec ji rozšířil, tak aby se tam Marge vešla. Ta se navrací ke svému milovanému, jednorožec bohužel umírá na vyčerpání. Po přivítání Homer zmiňuje, že má Marge radši než karamelové jezírko či pornokeč. Vše naruší ruka Boha a hlas, jenž je plný hněvu. Jeho nálada se ještě zhorší, když zjistí, že mu zabili jeho milovaného jednorožce Garyho. Oba dva jsou doslova odcvrknuti z Ráje, Homer konečně poznává, co znamená bolest.

Příběh končí, když se Marge probudí a zjišťuje, že se stále nachází v kostele a Lovejoy stále mluví. Zmiňuje se, že takto končí kniha Genesis a následuje Exodus.³⁹

Každý poznal příběh o Adamovi a Evě, dále se zde objevuje Rajská zahrada neboli Eden. Příběh Adama a Evy začíná u Boha, který šestý den stvořil člověka, Adam. První muž byl v zahradě sám s ostatními zvířaty, která byla v páru. Bůh hledal rovnocenného pomocníka pro Adama, žádné zvíře se mu však nemohlo vyrovnat, a tak Bůh Adama uspal a vyňal mu žebro a udělal z něj ženu, Evu.

Oba však porušili Boží zákon, snědli plody stromu dobra a zla. Navedl je k tomu had, který ovládal lidskou řeč a jelikož zvířata nemluví, tak je zřejmé, že mluvící had nebyl výtvořem Stvořitele, ale padlého anděla, později Satana. Had přemluvil Evu k ochutnání plodu a po několika soustech přesvědčila i Adama. Bohužel i on ochutnal, a i on se provinil. Bůh je potrestal tím, že je vykázal z Ráje. Od té doby museli oba pracovat, aby měli obživu, začali stárnout, cítili bolest a Eva brzy otěhotněla. První pár měl nakonec tři děti, Kaina, Ábela a Šéta.⁴⁰

Dále je zde zmíněno společné pojmenování zvířat, které měl za úkol Adam. Ani dinosauři nezůstali bez újmy. Podle seriálu je vyhubil Bůh, v reálném světě se ale většina vědců přiklání k tomu, že dinosauři vyhynuli z důvodu nějakého vesmírného tělesa a Země. Pokud se budeme chtít držet Bible, tak dinosauři vymírají po Potopě světa, jelikož neměli dost potravy. Již výše jsem zmiňoval narážku na časopis People. Další řešení, které epizoda nabízí, je vyhynutí jednorozců, které jsem popsal výše.

Nemá cenu hovořit o tom, že seriál příběh zjednodušil a nezmínil mnoho informací. Tvůrci však příběh lehce překroutili, poněvadž z dílu vyznívá, že s nápadem na porušení zákazu přišel Adam. Určitě hraje roli povaha Homera v celém seriálu, ve většině epizod se totiž přejídá a proč to nevyužít i v prvním milostném příběhu všech dob. Myslím si, že díl splnil své cíle, vtipně a krátce informoval o tom, jak to tehdy bylo. Bohužel s jednou

³⁹ DOYLE, L., LONG, T., SELMAN, M. *10x18 Simpsonovské biblické příběhy (Simpsons Bible Stories)* [online epizoda seriálu] 1999. TV FOX.

⁴⁰ FLEK, A: *Bible: Genesis*

nepřesností v příběhu. Vyhynutí jednorožců a dinosaurů samozřejmě považujeme za prvek určený k pobavení.

2.2.2 Exodus ve snu Lízy Simpsonové

Po probuzení Marge usíná její dcera Líza a sen ji zanese do časů starozákonních. Ocitáme se u budovy, která se nápadně podobá škole ze Springfieldu. Vedle ní se nachází dětské hřiště, kde si hraje Líza a její přátelé. Dvoječata Sherry a Terry točí švihadlem, a přitom vykřikují jména osobností a jejich dětí. Můžeme slyšet, že Abrham zplodil Izáka ten zase Jákoba a dále.

Idylku přeruší školník Willy, který hraje egyptského dozorce na stavbě pyramidy. Nahání je na stavbu monumentu a oslovuje je jako Izraelity. V této chvíli je již jasné, čeho se bude díl týkat. Otročkou práci a bičování od dozorce naruší příjezd faraona, kterého ztvárňuje ředitel Skinner, jeho armádu tvoří policisté ze Springfieldu. Egyptský vládce přijel na inspekci své stavby, chválí Willyho a jde se podívat na svůj sarkofág. Ten je pokreslen a je na něm napsáno King Butt (v překladu král prďoch). Vše je dílo jednoho z otroků, Barta. Toho označí za viníka hořící keř, Bart je odveden k toaletám a musí je čistit. Ostatní otroci jdou opět pracovat.

Líza oslovuje Millhouse, který v epizodě hraje Mojžíše. Říká mu, aby nenechal bičovat svůj lid a něco udělal. Záhy se objevuje ve stanu faraona a chce, aby propustil jeho lid. Bohužel je odmítnut a vyhozen z faraonova obydlí.

Během diktování hieroglyfů své sekretářce je egyptský vládce zasypán žábami. Za tímto úkonem stojí Mojžíš, bohužel ani tento plán nevyjde, poněvadž faraon všechny žáby sní, respektive jejich stehýnka. Při degustaci žab se objeví Mojžíš a jeho pomocník a vyhrožují faraonovi dalšími ranami egyptskými. Jsou potrestáni uvězněním v pyramidě. Tady si vykonavatel trestu neušetří poznámku a při vhazování dětí utrousí, aby pozdravovali britské muzeum.

Millhouse a Líza jsou uvězněni uvnitř pyramidy. Mojžíš stiskne tlačítko na přibližování stěn s ostny, s velkým štěstím neumírají a následně i utíkají. Jsou vděčni ostnům, které se k sobě přiblíží takovým způsobem, až se zkroutí. Následuje výstup na

vrchol pyramid a Millhouse oslovuje svůj lid, chce ho osvobodit. To se samozřejmě nelíbí egyptskému vládci.

Zastihuje je u Rudého moře, které nejsou schopni přeplavit a k tomu je dohání egyptská armáda. Mojžíš ztrácí nervy a chce konvertovat k bohu Ra. Vše zachraňuje Líza, která donutí všechny lid izraelský spláchnout záchody, které berou vodu právě z Rudého moře. Po zatažení za splachovací všechna voda zmizí a Izraelité mohou utíkat do své země. Egyptánek je pronásledují vyschlým korytem, bohužel je opět zaplaví voda.

Izraelité oslavují a Mojžíš si je jist, že teď jeho národ čeká ráj a pohoda. Bohužel ho z radostného rozjímání vyruší Líza s poznámkou o čtyřicetiletém putování pouští. Neodbytný Millhouse se chce i nadále utvrdit v tom, že potom se už budou mít Židé lépe, leč ani nyní ho Líza neutvrdí a radši upozorní na vzdálenou manu, která byla seslána Bohem. Při odchodu Židů od Rudého moře se Líza probouzí a zaslechne hlas reverenda, který začíná mluvit o králi Šalamounovi.⁴¹

V tomto díle tedy můžeme vidět příběh Exodu. Židé se objevují v Egyptě v době Jáкова, ten do této oblasti dorazil na pozvání svého syna Josefa. Tady žilo nespočet židovských rodin, které vytvořily komunitu. Z té dostal strach egyptský faraon a začal Židy izolovat, až je uvrhl do otroctví. Za těchto časů vyšlo nařízení o zabití prvorozených synů židovských otroků.

S velkým štěstím se tomuto osudu vyhnul Mojžíš, jehož jeho rodiče Amram a Jocheved vložili do rákosového košíku a poslali po řece Nil. Tam ho vylovila faraonova dcera a začala se o něj starat. Shodou náhod se o něj starala jeho vlastní matka, která byla vybrána jako kojná. Chlapec, jenž byl pojmenován Mojžíš, vyrůstal v paláci s ostatními královskými dětmi. Po jednom z konfliktů, kdy se obořil na Egyptána, který udeřil jednoho z Izraelitů, musel uprchnout do oblasti dnešní Palestiny. Po smrti faraona Ramesse II. se vrací do Egypta.

On a jeho bratr Áron předstoupili před faraona a Mojžíš ho požádal o propuštění jeho lidu, setkal se však obrovským odmítnutím. Faraon dokonce ještě Židům práci ztížil.

⁴¹ DOYLE, L., LONG, T., SELMAN, M. *10x18 Simpsonovské biblické příběhy (Simpsons Bible Stories)* [online epizoda seriálu] 1999. TV FOX.

Jako odvetu a na podporu svého národa seslal Bůh na Egypt deset ran, tzv. deset ran egyptských.

Vláda faraona Marenptaha byla tedy nejdříve poznamenána zkaženou vodou, respektive vodou, která se změnila v krev a neskutečně páchla. Dále se v Egyptě začaly množit žáby, poté se v této oblasti objevují komáři a později mouchy či ovádi. Ani po těchto útrapách faraon Mojžíšův lid nepropustil, proto rány pokračovaly. Další tragédie přišla v podobě dobytčího moru a aby nezůstalo jen u skotu, bylo zasaženo i obyvatelstvo. Vředy a neštovice pokryly kůži každého Egyptřana, leč ani toto faraona neobměkčilo, tudíž musel přijít tvrdší trest. Mojžíš přivolal s pomocí Hospodina, krupobití kombinované s ohněm, spoustu lidí a zvířat pomřelo, o úrodě ani nemluvě. Po dlouhé absenci hmyzu přivolal Mojžíš do Egypta stáda kobylek, které sežraly většinu zbývající úrody. Po této ráně byl faraon nakloněn propuštění Hebrejců, leč jeden z poslů mu přinesl zprávu, že kobylky odvál vítr do Rudého moře. Faraon se opět zatvrdil.

„Tu nastala po celé egyptské zemi tma tmoucí a trvala po tři dny. Lidé neviděli jeden druhého, po tři dny se nikdo neodvážil hnout ze svého místa.“ (Exodus 10:22, 23) Taková byla předposlední rána v podobě tmy. Obměkčila faraona, který svolil k odchodu Izraelitů, leč bez jejich stád, což Mojžíš odmítl a faraon opět couvl. Poslední ranou byla smrt všeho prvorozeného, Hebrejcům se všechny rány vyhnuly. Po tomto kroku faraon definitivně povolil odchod a Židé se tedy vydali na cestu do zaslíbené země Kanaán. Faraon si postavil hlavu a vyslal svá vojska za odcházejícími Izraelity.⁴²

V okamžiku, kdy došli k Rudému moři a za zády měli egyptskou armádu, Bůh za pomoci větru rozdělil moře na dvě půlky. Židé tak mohli projít suchou nohou až na druhý břeh, horší osud čekal egyptskou armádu, která se v Rudém moři utopila. Na souši počíná Mojžíš vést svůj lid do zaslíbené země, předchází mu však čtyřicetileté putování pouští.

Stejně jako v prvním seriálovém zpracování, objevují se i v tomto díle zvláštní motivy. Nejvýraznějším motivem je tu hořící keř, což je symbol zjevení Boha. V biblické historii se ohnivý keř zjevil na hoře Oreb Mojžíšovi a sdělil mu své pravé jméno. Proto se

⁴² FLEK, A.: *Bible: Exodus*

domnívám, že i v tomto díle je keřem myšlen Bůh, který je vševědoucí, a proto věděl, kdo pomaloval sarkofágu. I v Simpsonových je zmíněno vraždění prvorozených dětí Izraelitů.⁴³

Je zde úplně pominut faktor, že Mojžíš musel z Egypta odejít a poté se vrátil. Také jeho bratr Áron je v seriále nahrazen dívkou, Lízou. Deset ran egyptských je vyobrazeno jako sypání žab do faraonova stanu, následná konzumace značí zatvrzelost egyptského panovníka. Zábavně se seriál vypořádal i s egyptskými hieroglyfy. Postavy totiž čtou to, co je na nich vyobrazeno, například figurka muže, která určitě znamená něco jiného, je čtena jako tančící muž.

V neposlední řadě je to i samotné rozevření moře, které je vyobrazeno pomocí toalet. Osud egyptských vojsk však není tak krutý, jak jsem popsals výše. Místo utopení si v epizodě hrají ve vodě a skotačí.

Na závěr je naznačeno putování pouští, taktéž i další útrapy židovského národa mezi které můžeme počítat i genocidu v období druhé světové války.

2.2.3 Bartův sen

Tomuto příběhu předchází jeden kratší, jedná se o sen v Homerově hlavě, kdy si myslí, že je král Šalamoun. Dochází za ním dva lidé, kteří se hádají o koláč a prosí o rozsouzení. Král Šalamoun vyřkne jasný ortel, oba nechá popraviti a sám koláč sní. Snění je přerušeno Bartem, kterému Homer sedí na ruce. My opět slyšíme kázání reverenda, jenž mluví o Davidu a Goliášovi, takže divák už tuší, co bude následovat a o čem se bude zdát Bartovi.

Bart hraje krále Davida, leží na pohovce a nechá se bavit svým šaškem, kterého znázorňuje Šáša Krusty. Odpolední idylka je narušena výkřiky starce. Později zjišťujeme, že se jedná o Metuzaléma, který se objevuje s nožem v zádech. Jméno vraha je vyřčeno ze starcových úst, je to Goliáš. Nad jménem se diví král David, jelikož se domníval, že Goliáše už zabil. Poté se ale dovídá, že starce zabil Goliášův syn, Goliáš II. Chce se mu pomstít.

⁴³ FLEK, A.: *Bible: Exodus*

V dalších záběrech se objevuje letopočet 970 před Kristem a místo určení, Jeruzalém. Tam se totiž koná boj, tentokrát mezi Davidem a Goliášem II. Král přišel v doprovodu svého psa, Spasitele, a čeká na Goliáše. Toho hraje springfieldský postrach a Bartův spolužák Nelson. Před samotným střetnutím se oba obviňují z vraždy svých blízkých. Za těchto okolností si Bart kleká a hledá kámen, který by umístil do svého praku. Bohužel žádný není po ruce, a tak přichází protiútok. Po několika Goliášových úderech bere Bart nůž a řeže obru vlasy. Domnívá se totiž, že jeho vlasy jsou zázračné a bez nich nemá svou sílu. Popletl si obra se Samsonem, to byla chyba a následky na sebe nenechají dlouho čekat. David je odmrštěn přes hradby města do krajiny a Goliáš se stává králem.

Bart se setkává s prostým pasáčkem ovcí. Tento chlapec chce Davida či tedy Barta pomstít. Zaplatí za to životem, a to se stane Davidovým hnacím motorem pomsty. Začne cvičit a chystá se na Goliáše.

Dalším dějištěm je oblast dnešního Iráku, místo, kde údajně stála Babylonská věž. K ní také Bart přichází, neboť ví, že v nejvyšším patře žije obr. Při přemýšlení, jak se dostane nahoru, je vyrušen šramotem věcí, které létají z obrova pokoje. Jedná se o velrybu, po bližším ohledání Bart zjišťuje, že se v jejím těle nacházel Jonáš. Těsně vedle dopadne obrovská kukuřice, kterou nakonec využije k vyšplhání nahoru.

Obra zastihuje v dobrém rozmaru zrovna v době, kdy si chce dát doutník. Naštvaný začne útočit na Barta a chce ho sníst, ovšem bez úspěchu. Bart mu leje do krku horký vosk a komnata exploduje. David se zmátoří na troskách Babylonské věže, bohužel se za ním objevuje Goliáš, jenž přežil. Obra nakonec zabíjí pasáček, který má být původně mrtvý. Diváci zjišťují, že to byla jen lest. Co už ale lští není, je Goliášova smrt a Davidovo vítězné provolávání, které se nesetkalo s obdivem, ale s nespokojeností, neboť král Goliáš byl údajně nejlepší vládce. Stavěl cesty, nemocnice a knihovny. David je tedy zatčen a eskortován do cely, v této chvíli se Bart probouzí.

Simpsonovi zjišťují, že jsou v kostele sami, prospali celé kázání. Po otevření kostelních dveří zjišťují, že nastala apokalypsa. Celé město je v plamenech a na oblacích se objevují apokalyptičtí jezdcí. Simpsonovi sledují, jak se Flandersovi vznášejí do nebe.

Stejný akt čeká i Lízu, bohužel ji zachytí Homer a do nebe ji nepustí. Na Simpsonovi čeká peklo.⁴⁴

Homerův sen je tedy jasný, jedná se o krále Šalamoun, jenž byl údajně moudrý a dokázal každému pomoci. Půlení koláče bychom mohli přirovnat ke známému sporu mezi dvěma ženami. Oběma se narodily děti, jedné z matek však dítě zemřelo, a tak si přivlastnila jiné, ovšem bez souhlasu druhé matky. Ženy se vydaly za králem a ten kázal, aby dítě bylo rozpůleno vedví. Jedna z žen se tedy vzdala práva na dítě výměnou za život. Král Šalamoun poznal, že ona je pravá matka a dítě jí vrátil.⁴⁵ Část s koláčem je lehce nadnesená a má opět promítnout Homerovu povahu do historické osobnosti.

Druhý příběh je delší a má tedy o to větší historický záběr. Je jasné, že se jedná o příběh Davida a Goliáše, leč je uchopen jinak a v díle se objevuje několik zajímavých narážek. David byl tedy druhým králem sjednoceného Izraele, byl vyvolen Hospodinem. Na trůn nastupuje po králi Iš-boštovi, což byl syn slavného krále Saula. Už za vlády Saula se bojovalo s Pelištejci, což byl nešemitský národ v oblasti dnešní Palestiny, tudíž soused Izraelského království.

V této době se na scéně objevuje obr Goliáš, který patřil k Pelištejcům a byl to jejich nejlepší muž, jehož nemohl nikdo porazit. Na scéně se tedy objevuje David, má podporu krále Saula. Davidovi je dokonce nabídnuto královské brnění a meč, ale ten je pro něj moc těžký, takže si bere svou pastýřskou hůl, prak a pět oblázků. Goliáš se mu vysmívá, ale David ho nakonec poráží a vyhání i Pelištejce.

David se stal národním hrdinou a velitelem armády, měl velkou popularitu, což se nelíbilo královi Saulovi. Ten začíná spřádat plány na jeho smrt, David se to dozvídá a utíká do divočiny. Pelištejci se vrací zpět a opět bojují proti izraelskému království, využijí však absence nejlepšího bojovníka a porázejí Saula, dokonce ho i zabijí.

Po jeho smrti se tak dostává na trůn Iš-bošet. Zůstává jen otázkou času, kdy ho vystřídá král David, který má stále velkou oblibu. Stane se tak nejhorším možným

⁴⁴ DOYLE, L., LONG, T., SELMAN, M. *10x18 Simpsonovské biblické příběhy (Simpsons Bible Stories)* [online epizoda seriálu] 1999. TV FOX.

⁴⁵ FLEK, A.: Bible: 1. kniha královská

způsobem, podporovatelé budoucího krále Davida Iš-bošeta zabijí a jeho hlavu přinesou k Davidovým nohám. Ten se rozhněvá a oba královrahy nechává popravit. David nastupuje na trůn a stává se úspěšným panovníkem, dobývá dokonce Jeruzalém. Jeho synem je král Šalamoun, který se po jeho smrti stane uznávaným vládcem.⁴⁶

Ještě před porovnáním, příběhu s biblickou realitou, bych rád zmínil i další motivy. Je jím stařec Metuzalém, který se objevuje už v knize Genesis a má se údajně dožít vysokého věku, leč je možné, že se v překladech zaměnily roky za měsíce a Metuzalém se tak dožil mnohem nižšího věku než 970.⁴⁷ Dále se nám zde objevuje Samson, jeden ze soudců z Knihy Soudců. Pro nás je důležité, že jeho síla spočívá v jeho vlasech. Pokud bude oholen, tak svou sílu ztrácí a je bezbranný.⁴⁸ Další, na koho je v díle vzpomínáno, je Jonáš. Byl prorokem, který měl kázat pohanským lidem v městě Ninive v Asýrii. Chtěl se tomu vyhnout a uprchl na moře, kde ho však spolkla velryba. Dále se píše, že byl vyplivnut a dožil normálním životem.⁴⁹ Posledním motivem je Babylonská věž, která stála v tehdejší Babylonii a byla vystavěna na počest lidí, již přežili Potopu světa a měli se všichni rádi, taktéž mluvili všichni jedním jazykem. To se znelíbilo Bohu a věž zničil a taktéž zničil jediný jazyk, kterým lidé hovořili a rozptýlil ho na několik ostatních. Tak tedy vznikly národní jazyky.

Historické propojení spatřuji už jen ve jménech David a Goliáš, dále se seriál s Biblí rozchází. Nabízí se nám dvě teorie, které by odpovídaly našemu vysvětlení. V první se skutečně odehrál souboj mezi Davidem a Goliášem, ale jak jsem napsal výše, tak David si užíval popularity a byl vyhnán Saulem, kterého by v díle symbolizoval Goliáš II., tudíž by nenastal přelom mezi králem Saulem a jeho synem Iš-bošetem. Místo vrahů by byl vrahem samotný král David. Druhá teorie se týká opět konfliktu Davida a Goliáše, nebralo by se v potaz, že Goliáš je Goliášem II. a jednalo by se o původní rozmíšku. Do té nesedí první neúspěch v boji a také to, že Goliáš byl úspěšným a oblíbeným králem, přičemž král David by byl despota. Zůstává otázkou, co bylo cílem tohoto zpracování. Pravděpodobně

⁴⁶ FLEK, A.: *Bible: 2. Samuelova kniha*

⁴⁷ FLEK, A.: *Bible: Genesis*

⁴⁸ FLEK, A.: *Bible: Kniha Soudců*

⁴⁹ FLEK, A.: *Bible: Kniha Jonáš*

autoři chtěli přiblížit příběh o králi Davidovi a obru Goliášovi. Pro pobavení diváků, kteří více znají Bibli, do epizody přidali Jonáše či Samsona.

Na konci se odehrává apokalypsa a do které si scénáristi vypůjčili apokalyptické jezdce z knihy Zjevení svatého Jana, což je překvapující, poněvadž všechny tři příběhy, potažmo tedy čtyři, jsou ze Starého zákona a Zjevení svatého Jana patří do Nového zákona. V epizodě se tedy objevují již výše zmínění jezdci. Všichni jsou zobrazeni jako kostlivci na koních, první drží v ruce váhy a má znázorňovat hladomor, druhý jede se ohnivým mečem, jenž symbolizuje smrt. Vedle něj se nachází jezdec s napnutým lukem, má symbolizovat mor. Poslední v černém rubáši je smrt. Jezdci mají podle knihy zničit čtvrtinu země.⁵⁰

2.3 Simpsonovské vánoční zkazky

Tato epizoda se věnuje příběhům z období Vánoc, rovněž i vyzdvižení významu těchto svátků a připomenutí některých motivů. První díl, který pro nás bude nejdůležitější a který podrobím svému rozboru se věnuje narození Ježíše Krista. Po něm následuje příběh, jenž je zasazen do válečného až poválečného období. V něm se objevuje Santa Claus. Poslední část je inspirována románem *Louškáček a myší král* od Ernsta Theodora Wilhelma Hoffmana a doplněna hudbou od Petra Iljiče Čajkovského.⁵¹

2.3.1 Bart Kristus

Stejně jako předešlý díl, i tento začíná v kostele a opět se zde objevuje vtipný nápis: „*Ježíš, 2005 let mlád.*“ Obyvatelé čekají na svého reverenda, ten však nedorazí, neboť chce Vánoce trávit s modely vláček, což je jeho největší záliba. Zároveň poprosí Neda Flanderse, aby se ujal kázání. Ten tak s chutí učiní, leč je velmi nervózní, řízne se o papír

⁵⁰ FLEK, A.: *Bible: Zjevení Janovo*

⁵¹ PAYNE, D. *17x09 Simpsonovské vánoční zkazky (Simpsons Christmas Stories)* [online epizoda seriálu] 2005. TV FOX.

a omdlévá. Na jeho místo se postaví Homer Simpson a začne kázat. Zpočátku neví, o čem má mluvit, ale po chvíli se osmělí a začne vyprávět příběh, který sám nazval První Vánoce.

Homerovo vyprávění divákovi představuje tesaře Josefa alias Homera, který je zaskočen novinou, že jeho manželka Marie, kterou hraje Marge, je samodruhá. Neodpustí si poznámku, že těhotná panna je noční můra každého muže. Jejich rozhovor přeruší anděl v podobě Lízy a předává dvojici informaci o tom, že Marie nosí budoucího krále Židů a syna Božího. Marge na to zareaguje slovy, že doufala, že z jejího dítěte bude doktor. Na toto konto jí anděl odpoví, že bude lidi uzdravovat. Neodbytná Marge se rychle zeptá, zda bude mít diplom. Anděl s úšklebkem mizí.

Dále se v záběru objevuje pevnost, kde sídlí král Herodes, hrán Monty Burnsem. Je zachycen v okamžiku, kdy přijímá návštěvu tří mudrců. Tři krále ztvárňují tři osobnosti ze Springfieldu, černošský doktor Dlaha, ředitel Skinner a vynálezce Jonathan Frink. Mají za úkol obdarovat krále Židů, nesou mu zlato, kadidlo a myrhu. Herodes chce dárky přijmout, setká se však s trapným mlčením a vysvětlením, že on není králem Židů. Pravým králem je novorozeně. To se samozřejmě Herodovi znelíbí, ale zpočátku to nedá najevo. Chce ho předvést před svůj trůn. Mudrci mají obavy, aby mu neublížil. Herodes je uklidňuje tím, že králové novorozencům neublíží, ale kdo jim ubližuje, tak to jsou ostré nože.

Příběh se opět přesouvá, tentokrát do Betléma. Místo, kde se Kristus narodí, je představeno vtipně. Na ceduli stojí: „*Bethlem Inn, vítáme ročník 20 před Kristem.*“ Josef a Marie se nachází na recepci a hádají se s hoteliérem v podání barmana Vočka. Zprvu jim nabízí nově zařízený pokoj s čistými koberci, když se však Marie zmíní o tom, že jí praskla voda, tak si vše rozmyslí a posílá je do chléva. Pár se nachází ve skromném obydlí a nad ním září hvězda. Marie rodí a pomáhá jí přitom Josef. Vedle nich se nachází dobytek. Jsou přerušeni příchodem doktora, opět se zde objevuje postava ze Springfieldu, doktor Nick. Ten vytáhne ze své brašny pilku a hovoří o tom, že císař vynalezl novinku, císařský řez. Marie je zděšená a doktora vyhání.

Poté následuje předěl do slavného výjevu. Kolem chléva se nachází zvířata a pastýři, u jesliček můžeme najít Marii, Josefa a tři krále, uprostřed toho všeho se nachází novorozeně se svatozáří, tedy Ježíš Kristus, kterého zobrazuje Bart. Dva pastýři přistupují ke kolébce a jeden začne hrát s Mesiášem typickou hru na kradení nosu. Druhý pastýř je

počináním svého druha zděšený a radí mu, aby mu nos vrátil. Tři mudrcové pějí chválu na novorozeně. Zmiňují se o tom, že je to celý tatínek. Homer se dme pýchou, leč je rychle okřiknut, že on není otcem.

Smutný Josef odchází z chléva a stěžuje si, že to jsou jeho nejhorší Vánoce. Sahá po měchu s vínem a chce se napít, bohužel ho zpozoruje malý Ježíš a víno změní ve vodu. Tento akt Homera naštvě a chce malé děťátko škrtit. Tady zasáhne vyšší moc. Objevuje se anděl a káže Josefovi, že Ježíš musí zůstat naživu až do svých třiatřiceti let, poté bude zrazen svými přáteli a ukřižován. Bart se dá do křiku a není k utěšení, pláče totiž za všechny, kteří trpí. Marie předává Krista Josefovi, aby ho utišil. Dává mu dudlík, ale Ježíšek ho vyplivne nejdříve Homerovi do obličeje a poté do na zem. Homer ho začne zvedat ze země, v tom Homera nabírá koza na rohy. Tomu se Ježíšek začne smát a jeho nevlastní otec zjistí, že Kristus má rád grotesky. Proto dělá různé srandičky na jednoho z mudrců a Ježíš se směje, později usíná. Přichází Marie a nad spícím dítětem objímá Homera. Ten prohlásí: „*Ježíšmarjájosefe, to jsme ale pěkná rodinka.*“ Tato idylka je přerušena druhým z mudrců, jenž hlásá příchod Heroda a jeho vojáků.

Úkryt prozradil recepční z hotelu. Ještě před útokem se vojáci dohadují, zda je košer zabít nemluvně. Jsou přerušeni velitelem, který tvrdí, že se o tom nikdo perem ani nezmíní. Záběr se chvíli věnuje muži, který stojí opodál a něco píše na papír. Titulek hlásá evangelium podle Matouše. Spisovatel se zamyšleně kouká, a pak prohlásí, že to je parádní úvod pro jeho knížku. Armáda tedy vtrhne do prázdného chléva, někdo si však všimne světla z utíkající svatozáře.

Když vojáci dorazí za světlem, tak zjišťují, že svatozář má na hlavě kachna. Tato scéna naráží na pojem „*novinářská kachna*“. Jejich rozjímání naruší hluk. Valí se na ně strom z nedalekého kopce. To je práce Josefa, který chtěl udělat vše pro záchranu Ježíše. Strom převálcuje armádu, ale i kachnu. Když pár přichází blíže, tak jsou svědky krásného výjevu. Strom je obalen vojáky, mezi nimi se nacházejí zapálené pochodně a na samém vrchu je kachna se svatozáří. Josef to okomentuje, že to je krásný chanukový keř. Marie ho

opraví a pojmenuje ho stromečkem vánočním. Příběh zde končí, tedy ukončuje ho Homer, který oznamuje lidem v kostele, že z toho malého Ježíška se stal Ježíš.⁵²

Příběh v seriálu zobrazuje narození Ježíše Krista a vše, co ho provázelo. Narodil se Josefovi⁵³ a Marii, později označovanou jako Panna Marie. Dle Matoušova evangelia se Ježíš narodil v Betlémě těsně před smrtí krále Heroda.⁵⁴ Ale podle evangelia svatého Lukáše se Ježíš narodil v době, kdy proběhlo v římském říši sčítání lidu.⁵⁵

V díle se objevuje Betlémská hvězda, což je biblický pojem. Díky tomuto úkazu dorazili do Betléma tři králové. Další postavy, které jsou reálné či se objevují v Bibli, tak jsou právě tito mudrcové z Východu. V Novém zákoně nemají jména, ta dostali až v ranném středověku. V Novém zákoně se také píše, že Tři králové se nejdříve měli vydat do Betléma a poté zvěstovat zprávu Herodovi.

Celým dílem nás provází anděl v podobě Lízy. Dalším motivem je i sám král Herodes I. Ukutný, jemuž je připisováno vyvražďování novorozenců.⁵⁶ I následující postava je popsána v Bibli, jedná se o svatého Matouše, který v seriálu zaznamenává informace o Ježíšově narození. Zatímco evangelium podle Jana pojednává, respektive zmiňuje zázrak v podobě přeměny vody ve víno. V epizodě je zmíněno, že stromeček by měl být chanukovým keřem, což odkazuje k židovskému původu.

Nyní bych rád zmínil i motivy, které nepochází z časů Kristova narození, ale přesto se v epizodě objevily. Například nápis Bethlem Inn je odvozen od známého řetězce hotelů Holiday Inn, který má zařízení po celém světě. Už výše jsem zmiňoval pojem „*novinářská kachna*“, je jasné, že pochází z pozdější doby. Konkrétně z druhé poloviny 18. století z Francie, kdy vyšel článek o lovu kachen pomocí žaludu uvařeného v projímadle, což byl jasný nesmysl. Možný vznik, který není přesně datovaný, by mohl být i z němčiny, jelikož

⁵² PAYNE, D. *17x09 Simpsonovské vánoční zkazky (Simpsons Christmas Stories)* [online epizoda seriálu] 2005. TV FOX.

⁵³ Josef nebyl jeho skutečný otec, ale Ježíše společně s Marií vychovával

⁵⁴ FLEK, A.: *Bible: Evangelium podle Matouše*

⁵⁵ FLEK, A.: *Bible: Evangelium podle Lukáše*

⁵⁶ FLEK, A.: *Bible: Evangelium podle Matouše*

vydavatelé novin opatřovali své články různými zkratkami, jedna z nich byla i N.T. (Non testatur), tedy volně přeloženo jako nedoloženo či neověřeno. Když zkratku vyslovíme, tak nám vzniká slovo enté, což zní jako německé slovo pro kachnu (die Ente).⁵⁷ Poslední zmínku bych rád věnoval vánočním stromečku, jelikož neodmyslitelně patří k Vánocům. Tento zvyk vznikl na konci středověku v oblasti dnešního Německa, bohužel byl dlouhou dobu vnímán jako zvyk pohanský, takže i zakázaný. Oživení zažil až na přelomu 19. a 20. století a není tedy popsán v Bibli.⁵⁸

⁵⁷ POKORNÝ, J.: *Zakopaný pes aneb o tom, jak, proč a kde vznikla některá slova, jména, rčení, úsloví, pořekadla a přísloví*

⁵⁸ ZÍBRT, Č.: *Hoj, ty štedrý večere: Od Vánoc koledou do Nového roku*

3 Staré simpsonovské báje a pověsti

Po popsání biblických příběhů bych se rád přesunul k době, ve které vzniklo například divadlo, lékařství či filozofie. Doba antiky byla obdobím rozkvětu světových dějin, a proto není divu, že se jí věnuje i seriál Simpsonovi.

3.1 Trojský citrón

Velkou podobnost či přímo inspiraci antickou historií můžeme vidět v díle *Trojský citrón*. Jedná se o částečnou recepci závěrečného aktu tzv. trojské války. Celý příběh je zasazen do dnešní doby, je zde zmíněno soupeření mezi Springfieldem a Shelbyvillem. Alfou a omegou všeho je citrónovník, který stojí na vrcholu kopce na hranici mezi oběma městy. Springfieldští si ho považují, neboť má velmi chutné plody a o to více láká obyvatele sousedního města. Skupina okolo Barta Simpsona má konflikt s podobně smýšlející skupinou chlapců, protože obyvatelé Shelbyvillu jim ukradli citróny ze stromu a následující den dokonce odcizili samotný strom a odtáhli si ho do svého města. Bart Simpson to nenechá jen tak a vrhne se do boje proti svým nepřátelům.

Velký obrat nastane, když se problému dozvídají rodiče chlapců ze Springfieldu. Vydávají se pod vedením Homera Simpsona, do Shelbyvillu. Pro přemístění využijí obytný vůz Neda Flanderse. V nepřátelském městě se skupina otců setká se skupinou dětí. Zprvu chtějí otcové své syny potrestat, leč po nějaké chvíli si všimnou stromu se žlutými plody. Je umístěn za zamčenou bránou na parkovišti pro odtahové vozy. Dokonce ho hlídají Shelbyvillané. Jedná se citrónovník, což nenechá Homera chladným. Po neúspěšném dobývání stromu se obyvatelé Springfieldu otáčejí a chtějí odjet domů. Vše zachraňuje Bart, který donutí otce zaparkovat na místě před nemocnicí, což je zakázáno. Je to lest, pomocí které se chtějí dostat ke svému stromu. Opravdu se tak stane, kolem projíždí odtahové vozidlo a všimá si špatně zaparkovaného vozu. Vůz je i s Bartem, Homerem a jejich přáteli odtažen na parkoviště, což je shodou okolností vedle vysněné dřeviny.

Poté co zaměstnanec odtahové služby odjede, tak z obytného vozu vylézá celá posádka a Homer dokonce prohlašuje, že: „*Taková kulišárna nemá v dějinách obdoby.*“

Nakládají strom na střechu vozidla, mezitím se spouští alarm a na místě se objevují hlídači parkoviště. Ned Flanders se nezalekne, šlape na plyn a ujíždí i s cenným nákladem. Vše končí vyprávěním dědy Aba pod citrónovníkem, jenž vyzdvihuje odvahu Springfieldských hochů.⁵⁹

Jedná se o díl inspirovaný trojskou válkou. Pokud budeme konkrétní, tak stavbou velkého dřevěného koně. Tím, že se díl odehrává v dnešní době, je naše historické pole dosti omezené, poněvadž můžeme vyzdvihnout jen symboly, které se v epizodě nalézají, ale ještě před tím bych rád zmínil historický kontext.

Pojmy trojský kůň či trojská válka máme nejvíce spojené s obdobím antického Řecka. Ústřední postavou celého shonu byl Paris, což byl syn trojského krále. Ještě před narozením bylo prorokováno, že bude zkázou pro celou zem. Jeho otec ho nechal pohodit v lese. Mladík však veškeré útrapy přežil. Sám Zeus ho poté označil za soudce ve sporu mezi Hérrou, Athénou a Afrodité. Měl se rozhodnout, které bohyni dá jablko ze zahrady Hesperidek, na němž stálo „*Té nejkrásnější*.“ Každá mu nabízela výhody, ale on se rozhodl pro Afrodité, která mu nabízela nejkrásnější ženu na světě. Tímto způsobem začal příběh mezi Paridem a Helenou. Afrodita zamlčela fakt, že Helena je již provdána za spartského krále Meneláa. Paris se vydal do Sparty a stal se hostem tamního krále. Poté využil jeho nepřítomnosti a krásnou Helenu unesl, což bylo záminkou pro vyvolání války. Meneláos se společně s mykénským králem Agamemnónem a ithackým vládcem Odysseem vydal na cestu do Troji s obrovskou armádou. Po devět let vojska obléhala a drancovala okolí, avšak za trojské hradby se nemohla dostat. Až v desátém roce přišel lstivý Odysseus s nápadem. Navrhl postavit velkého dřevěného koně na důkaz usmíření. Taktéž bylo v jeho plánu zahrnuto, že řecké lodě opustí trojské pobřeží. Na něm zanechali pouze jistého Sinóna, který byl taktéž součástí lsti.⁶⁰ Měl tvrdit, že je sběh a že řecké lodě opravdu odjely. Odysseus byl společně se svými spolubojovníky schován v dřevěném oři a čekal, až ho obyvatelé Troji dotáhnou za hradby. Proti přijetí daru byla například Paridova sestra věštkyně Kassandra, které nikdo nevěřil, což byl její trest za odmítnutí boha Apollona. Nicméně většina Trojanů souhlasila a obří kůň od Řeků byl přijat.

⁵⁹ FORRESTER, B. *06x24 Trojský citron (Lemon of Troy)* [online epizoda seriálu] 1995. TV FOX.

⁶⁰ ZAMAROVSKÝ, V.: *Objevení Tróje*

Obyvatelé začali okamžitě oslavovat a poté znavení usnuli, čehož využil Odysseus a jeho družina. Vylezl se svými druhy ven a počalo drancování. Domnělý sběh Sinón dal znamení lodím, které se vrátily zpět a pomohly svým spolubojovníkům. Tímto způsobem byla zničena Troja.⁶¹

V epizodě vyměnili tvůrci krásnou Helenu za citrónovník. Tato myšlenka je doložena vztahem, jaký mají chlapci ke stromu, poněvadž z jeho plodů dělají šťávu, kterou později prodávají, tudíž je pro ně velmi důležitý. Motiv únosu je jasný. Pojetí myšlenky celého dílu se zdá úsměvné. Celé řecké vojsko symbolizuje Homer a všichni ostatní muži či chlapci ze Springfieldu. Velmi důležitý je obytný vůz, který se změní v trojského koně. Je zcela vypuštěn motiv daru, avšak je nahrazen parkováním na nedovoleném místě. Drancování a vraždění je taktéž zcela vypuštěno a nahrazeno únosem citrónovníku zpět do Springfieldu. To částečně kopíruje historii, neboť Helena, na rozdíl od Parida, válku přežila a vrátila se do Sparty.

Na tomto díle se dá skvěle ukázat, jak využít historické motivy a jak historický příběh převést do dnešní doby. Částečně ho zbavit některých pasáží, ale zároveň zachovat hlavní myšlenku a snažit se diváky inspirovat, aby se téma více zajímali.

3.2 Homerova Odyssea

Na předchozí kapitulu tematicky navazuje díl *Příběhy z nevrácené knihy*, kde se opět objevuje postava Odyssea. Díl je složen ze tří „minidílů“ a jeden je věnován právě tomuto ithackému vládci a účastníkovi trojské války. Vše začíná, když Líza objeví dopis, kde Homera obviňuje, že nevrátil knihu do knihovny. Homer zavzpomíná, že si ji kdysi půjčil, protože chtěl svým ratolestem číst před spaním, což samozřejmě nesplnil. Líza ho přesvědčí, aby ji četl klidně teď a Homer se dá do čtení.

Příběh se odehrává v antickém Řecku na konci trojské války. Odyssea ztvárnil sám Homer Simpson a je zachycen, jak táhne dřevěného koně k hradbám, kde se objevuje vládce Troji, Ned Flanders. V tomto díle už můžeme nalézt drancování a vraždění Trojanů,

⁶¹ ZAMAROVSKÝ, V.: *Bohové a hrdinové antických bájí*

vše dokresluje pohled na vypálenou Troju. Homer v kůži Odyssea bere do ruky štětec a překresluje tabulku, která se nachází před hradbami. Na tabulce stojí: „Počet obyvatel Troji: 12 801“. Homer číslo škrtná a píše tam nulu na důkaz dobytí Troji. Když kráčí ke své lodi, je osloven svými spolubojovníky, že by měl obětovat zvíře pro bohy. Odysseus to razantně odmítne a děj se přemístí na bájný Olymp, kde sledujeme reakci bohů. Můžeme tu nalézt Dia, ztvárňuje ho springfieldský starosta Quimby. Po jeho levé straně sedí Dionýsos, který je opilý. Zeus vyjádří nespokojenost nad Odysseovým chováním a řekne si, že by ho měl potrestat, na což reaguje Dionýsos, který po něm hází Diův blesk. Z následné konverzace se dozvídáme, že Dionýsův hod zničil Atlantidu. Posledním sedícím na Olympu je Poseidon, tomu Zeus svěří úkol potrestat Odyssea.

Homer jako Odysseus (Obrázek č. 3)

Pomocí větru oddálí Odyssea od Ithaky a odvane ho na ostrov Sirén. Zprvu slyšíme krásný zpěv a celá posádka chce k ostrovu zamířit. Cestou míjejí vystouplé kameny z vody či trosky jiných lodí. Když dorazí ke zdroji zpěvu, tak zjistí, že Sirény jsou hrozně ošklivé, objevují se tu v podání Patty a Selmy. V jejich prstech nechybí zapálená cigareta a na první pohled jsou vidět neoholené nohy. Všichni se zděsí a rychle odplouvají.

Mezitím se dostáváme na Ithaku, kde se nám poprvé ukazuje Penelopa, v tomto díle ji hraje Marge. Taktéž můžeme vidět i Odysseova syna Télemacha, kterého ztvárňuje Bart.

Dává své matce radu, že by měla na Odyssea zapomenout a dát se dohromady s nějakým z nápadníků. Záběr se přesouvá na dveře, u kterých je fronta, ve které se objevují postavičky ze Springfieldu v dobových kostýmech. Můžeme tu nalézt například ředitele školy Skinnera či Šášu Krustyho. Penelopa všechny odmítá a stále čeká na svého manžela.

Vracíme se zpět k putování ithackého krále, neboť můžeme vidět, že je opět kousek od břehů svého ostrova, leč Poseidon ho posílá na ostrov čarodějnice Kirké. V záběru se objevuje samotná Kirké, která je zobrazena jako pohledná blond'atá žena. Setkává se s Odysseovými přáteli, což jsou Homerovi přátelé z práce. Kirké jim nabídne pohoštění v podobě zeleného nápoje, záhy se všichni mění v prasata. Přesně v této chvíli přichází Odysseus, který na své přátele nadává, poněvadž mu nepomohli s kotvením lodi. Zahlédne čtyři prasata, dostane hlad a všechny je s ní. Když se dozví, že to byli jeho přátelé, tak obviní Kirké z toho, že mu to neřekla, ta se však obhajuje, že mu to během jídla řekla několikrát. Odysseus to smete ze stolu a rázně prohlašuje, že se vrací domů. Čarodějnice mu radí, že nejdříve musí překročit řeku Styx. V dalším záběru je Odysseus, jak pluje na loďce a na pozadí hraje písnička od kapely Styx. Odysseus vykřikuje, že je to peklo.

Děj se vrací na Ithaku, kde se Penelopa omlouvá svým nápadníkům, že museli 20 let čekat. V téže chvíli se ve dveřích objevuje Odysseus a vítá se s Penelopou. Rovněž zabíjí veškeré nápadníky. Odysseus si usmíruje rozhněvanou královnu, nakonec mu opět podlehne a chce po něm, aby jí vypravoval příběhy, které zažil. To Odyssea rozzuří a mizí ze dveří se slovy: „*Jdu radši k Vočkovi!*“⁶²

Historickým kontextem můžeme navázat na předchozí kapitolu, poněvadž Odysseus, jak již víme, byl jedním ze strůjců Isti na Trojany. Řekové se při drancování dopustili mnoha hrozných činů, ale jen za jeden se na ně rozhněvala bohyně Athéna. Ublížili její oblíbené věštkyni Kassandře. Za tento akt je nechala bloudit po světě několik let.

Odysseus se tak vypravil na Ithaku, ale kvůli bloudění se nejdříve dostal do země Kikonů a později Lótofágů, kde zažil mnoho útrap a několik pastí, do kterých se měl

⁶² KREISBERG, A., LIEB, J., WARBURTON, M. *13x14 Příběhy z nevrácené knihy (Tales from the Public Domain)* [online epizoda seriálu] 2002. TV FOX.

nechat chytit. Vše se zhoršilo, když se dostal na ostrov Kyklopů, kde žili obři s jedním okem. Jejich život byl velmi primitivní, jelikož bydleli v jeskyních. Odysseus prozkoumával obydlí jednoho z nich, Polyféma. Obr je však nachytl a chystal se je zabít. Chytrý Odysseus vymyslel lest a obra oslepil. Při odjezdu na něj zavolal své jméno, což byla chyba, neboť Odysseus nevěděl, že Polyfemos je synem boha Poseidona. Tímto si Odysseus nahněval dalšího z bohů a vysloužil si několik dalších let bloudění navíc.⁶³

Po této epizodě se dostává Odysseus na několik zvláštních míst. Například ostrov Sirén, který ale nenavštíví, jelikož slyšel zpěv jako první a přikázal své posádce, aby si zalila uši voskem. On sám se nechal připoutat na stěžeň lodi. Dostává se do země krále Aiolose či do oblasti lidožroutů Laistrygónů. V této zemi Odysseus ztrácí většinu svých plavidel a mužů. Místo na Ithaku je však moře neslo na ostrov kouzelnice Kirké. Ta proměnila Odysseovy muže na vepře a dala mu slib, že pokud u ní zůstane jeden rok, tak vrátí jeho přátelům lidskou podobu a propustí je. Taktéž mu sdělila, že aby se mohl vrátit domů, tak se bude muset vypravit do Hádovy říše. Dalším důležitým bodem byl ostrov, kdy žila Kalypsó. Zamilovala se do Odyssea a odmítala ho pustit dál. Až na radu boha Dia ho propustila. Odysseus vyrazil na cestu na voru, byl však smeten stále nahněvaným Poseidonem.⁶⁴

Poslední destinací byla země, kde žil a vládl král Alkinóas. Jeho dcera našla Odyssea na břehu a pozvala ho na hostinu. Sám král si návštěvy velmi považoval a zajistil ithackému králi bezpečnou cestu na Ithaku, kde se setkal se svou manželkou Penelopé a svým synem Télemachem. Společnými silami zabili vdavekchtivé nápadníky.⁶⁵

V díle nejsou uvedena všechna místa, která Odysseus navštívil. Nejvýraznější je jednoznačně motiv boha Poseidona, neboť jak vidno, tak ten Odyssea provázel celou cestu. Dále zobrazení Sirén, které svým zpěvem lákaly námořníky k ostrovu, kde většinou lodě ztroskotaly. To lze vidět i v seriálu, kde jsou kolem ostrova rozestety kameny. Ostrov kouzelnice Kirké vlastně naplňuje vše, co se na něm Odysseovi stalo, včetně sdělení

⁶³ ZAMAROVSKÝ, V.: *Objevení Tróje*

⁶⁴ MERTLÍK, R.: *Homér: Odysseova dobrodružství*

⁶⁵ ZAMAROVSKÝ, V.: *Bohové a hrdinové antických bájí*

samotné Kirké, která Odyssea nasměrovala na správnou cestu. Řeka Styx je částečně hrou tvůrců seriálu, jelikož zde opravdu hraje kapela Styx. V závěru se objevuje možná největší změna či mystifikace, jelikož Homer Odysseus tvrdí, že bloudil dvacet let, podle řecké mytologie ale Odysseovo bloudění trvalo jen deset let. Povedeně je vyobrazena i ithacká královna Penelopa, jenž na svého muže trpělivě a věrně čekala. Díl nezahrnuje příběh obra Polyféma. Velké množství motivů je zobrazeno v detailech, které lze při důkladnějším prozkoumání jednoduše najít.

3.3 Pyramos a Thisbé

O starověké Babylonii pojednává další díl. V epizodě s názvem *Fiesta s Lízou* se totiž objevuje příběh z knihy *Proměny* od Publia Ovidia Nasa.

Celý díl se věnuje Líze, která se zamiluje do chlapce. Líza je na večeri se svojí matkou a v okamžiku, kdy si Marge odchází pro dezert, oslovuje jí neznámý chlapec skrze díru ve dřevě. Ona se do něj zamiluje, zčásti i protože jí připomíná Ernesta Hemingwaye. Její matka však lásce nepřeje, protože jí přijde, že se s Lízou příliš vzdalují. Snaží se zabránit tomu, aby se scházeli. V tomto období jde Líza ke svému dědečkovi a ten jí vypráví příběh o Pyramovi a Thisbé.

Vyprávění začíná jízlivou poznámkou, že z příběhu o *Pyramovi a Thisbé* vznikla hra *Romeo a Julie* a muzikál *West Side Story*. Děda vypráví, že Pyramos a Thisbé byli sousedé, ale jelikož se jejich rodiny nenáviděly, tak si museli svá zamilovaná slova šeptat přes malou prasklinu ve zdi. Poté je do příběhu vložen záběr jak Líza, která hraje Thisbé, utíká za svým milým. Vše ukončí zakázaný polibek, který promění milence ve strom a budou spolu navždy. Sekundární příběh tohoto příběhu se objevuje na pozadí scén dvou zamilovaných. Otec Thisbé, Homer, a otec Pyrama, Ned Flanders, spolu nemají žádný konflikt. Ned Flanders Homera špatně pozdraví a ten mu místo pozdravu uřízne hlavu. Příběh pokračuje po proměně obou milenců. Homer zavěsí hlavu svého souseda na strom.⁶⁶

⁶⁶ LAZEBNIK, R. *23x13 Fiesta s Lízou (The Daughter Also Rises)* [online epizoda seriálu] 2015. TV FOX.

Příběh, jak ho vypráví Ovidius, se opravdu stal ve městě Babylon. Oba dva milenci byli sousedé a jejich rodiny se nenáviděly. Proto si Pyramos a Thisbé šeptali skrze prasklinu ve zdi. Poté se měli sejít pod morušovníkem, avšak když Thisbé dorazila na místo, tak narazila na lvici. Lekla se jí a utekla, ale při svém útěku na místě nechala svůj bílý závoj. Když na smluvené místo dorazil Pyramos, uviděl zkrvavený závoj v tlamě lvice a rozesmutněl se. Neměl důvod žít a zabil se.⁶⁷ Lehl si na meč právě pod morušovníkem, kde se měl sejít se svou milovanou Thisbé. Po chvíli se Thisbé vrací a nalézá mrtvého Pyrama. Nemůže unést smutek a stejným mečem se zabíjí.⁶⁸

Tento krátký příběh jsem zařadil do své práce, abych ukázal, že ne všechny díly se věnují historii do hloubky. Sice můžeme vidět, že se shoduje místo, kde příběh odehrával, ale ostatní věci jsou buď zamlčeny, nebo nejsou vůbec zmíněny. Například motiv s lvicí se v seriálu vůbec neobjevuje. Konec celého příběhu je nejasný, neboť končí polibek, v Ovidiovi je ukončen smrtí a tvrzením, že na vzpomínku na tyto milence se zbarvily plody morušovníku do červena. Na konci seriálu se sice objevuje polibek pod stromem, avšak není poznat, zda se jedná o morušovník či nikoliv. Na tomto díle je vidět, simpsonovské zpracování může pracovat jen s motivem či místem, taktéž nemusí jít vůbec do hloubky a může historický motiv zařadit do normální epizody.

⁶⁷ BUREŠ, I.: *Ovidiovy proměny*

⁶⁸ OVIDIUS, P.N.: *Proměny*

4 Středověcí Simpsonovi

Po několika antických dílech se zajisté objevují v Simpsonových epizodách, které se zabývají středověkem. Rozeberu dva díly, které se věnují této epoše. Jeden bude mapovat život známé historické postavy a druhý bude zobrazovat epochu jako takovou. Středověk v této práci vymezuji do roku 1492, tudíž díl, který se bude věnovat Jindřichu VIII. jsem přesunul do následující kapitoly.

4.1 Líza z Arku

V již zmíněné epizodě *Příběhy z nevrácené knihy*, ze kterého byl i příběh o Odysseovi. Líza chce slyšet příběh o Janě z Arku, a tak se Homer dá do čtení.

Ani tentokrát si neodpustí malou poznámku a své vyprávění začíná větou: „*Příběh se odehrává v pohádkovém království se jménem Francie.*“ Homer jako vypravěč divákovi přibližuje dobu, kdy se tato epizoda odehrává, jedná se o stoletou válku. Dá se říct, že se v záběru objevují středověcí Simpsonovi, jelikož se tu objevuje celá rodina, která je oblečena do dobových oděvů. Homer dojí krávu, Bart dělá husí paštiku, Marge se stará o husy. V průběhu konverzace se všichni ptají po Janě, kterou ztvárňuje Líza. Dozvídáme se, že mluví se svým neviditelným přítelem Bohem.

Stříhem se přesouváme k Líze, která klečí na vrcholu hory a směřuje na ni světlo, které má symbolizovat Boha. Dokonce k ní toto světlo i mluví a káže jí, že má vést Francii v boji proti Angličanům. Jana sděluje svůj úděl rodičům, když však řekne, že má vést Francouze k vítězství, tak její poslání začne Homer zlehčovat. Prohlásí: „*K vítězství? Jsme Francouzi, něco takového ani neznáme!*“ Po tomto rozhovoru se Jana vydává na válečná pole a připojuje se k armádě. Přichází zrovna ve chvíli, kdy velitel chce dobýt hrad pomocí katapultu, který vrhá vojáky. Zprvu se Janě všichni vysmějí, ale když začne rozdávat inovativní nápady, tak jí začnou věřit. Vše vyvrcholí, když se Jana vrhne do boje a vojáci ji následují. Tady už je zachycena celá v brnění. Hrad je nakonec dobyt a statečná dívka je

Líza ztvárňující Janu z Arku (Obrázek č. 4)

Před trůnem má pokleknout před francouzským králem, což však odmítne se slovy, že ten, který sedí na trůnu není král a v davu najde skutečného krále, čímž jen potvrdí své poslání. Král je hrán Milhousem van Houtenem a snaží se Janu svést. Ta ho odmítne se slovy, že dle Boha mají být jen přátelé.

Další přesun je na bojové pole, Jana sedí v sedle svého bílého koně a velí armádě k útoku. Přichází krátký záběr na Angličany, kteří sedí u pařezů a pijí svůj čaj o páté. Na to však Jana nedbá a k výzvě přidává i zajímavou repliku. Chce, aby zabili všechny Angličany, neboť jejich práva jednotlivce se snaží podkopat moc francouzských tyranů. Během bojů je Jana unesena jedním z anglických bojovníků a předvedena před soud.

Zde je obviněna z kacířství a šíření bludů, Jana se však nezalekne a povolává svého jediného svědka, Boha. Když paprsek světla začne vypovídat, tak potvrdí, že Janu opravdu poslal, aby vedla Francouze k vítězství. K tomu se však vyjádří i Janin únosce, který

prohlásí, že ho Bůh přesvědčil, aby vedl k vítězství Angličany. Bůh rozpačitě prohlásí, že si nikdy nemyslel, že se tito dva setkají v jedné místnosti a z místnosti utíkají.

Nastalá situace je narušena výzvou k upálení. Jana je opravdu přivázána ke kůlu, pod ní je naskládáno dříví a čeká se už jen na kata až hranici zapálí. Marge se snaží svou dceru obhájit tím, že Jana je ještě nevinné dítě. Její otec Homer se Jany taktéž zastává a dodává, že by měli upálit Barta, jelikož ztratil „zánovní vědro“. Hranice je již zapálená a Jana stále věří, že ji nenechá Bůh trpět a zachrání ji. Historickou nit však přeruší Lízin hlas ze současnosti, jelikož chce vědět, co se stalo dál.

Do vypravování se vmísí Marge, vezme si knihu, ze které čte Homer pohádky a vytrhne stránku, kde je konec kapitoly o Janě z Arku. Začne rychle vyprávět, že když byla hranice v plamenech, tak přijel rytíř Lancelot a Janu zachránil. Vzali se a žili spolu šťastně v kosmické lodi, načež vytrženou stránku strčí do pusy a sní. Toto byla tedy Jana z Arku z pohledu Matta Groeninga.⁶⁹

Reálně se Jana z Arku (též Johanka z Arku, Panna orleánská či Panna Jana) narodila v roce 1412, tedy na počátku třetí etapy stoleté války. K Janě jednoho dne začal promlouvat Bůh, nabádal ji, aby se převlékla za chlapce a vyrazila na pomoc francouzské armádě.⁷⁰ V této době Anglie kontrolovala většinu francouzského území. Johanka byla přijata dauphinem⁷¹ a byla jí dána do velení menší armáda. I s takovouto malou armádou však sbírala úspěchy. Osvobodila například město Orleáns a okolní vesnice či obléhala město Jargeau a vyhnala obávanou armádu anglické šlechty z tohoto kraje.

Její tažení pokračovalo na východ a osvobodila město Remeš. Z jejích osobních úspěchů se staly úspěchy celého národa, jelikož Remeš je město, kde se nechávali korunovat francouzští králové. Po navrácení města do francouzských rukou se z dauphina Karla stává král Karel VII.⁷²

⁶⁹ KREISBERG, A., LIEB, J., WARBURTON, M. *13x14 Příběhy z nevrácené knihy (Tales from the Public Domain)* [online epizoda seriálu] 2002. TV FOX.

⁷⁰ HARISSON, K.: *Jana z Arku: Proměněný život*

⁷¹ titul, který náležel prvorozeným synům francouzských králů

⁷² PERNAUD, R.: *Život a smrt Jany z Arku*

Když byl Karel VII. králem, tak se obával její popularity, což znamenalo, že její hvězda pomalu pohasínala. Po neúspěšném boji proti Angličanům a jejich spojencům byla zajata Burgundány. Angličané si Janu od nich koupili a snažili se její popularitu tlumit, což nebylo možné, neboť se stále nacházela na francouzském území. Angličané se tak rozhodli, že Janu odsoudí za kacířství, což se také stalo a v roce 1431 byla ve městě Rouen upálena. Po své smrti se Jana stává symbolem čistoty, nedlouho po jejím skonu je obvinění označeno za justiční omyl a v roce 1920 je prohlášena za svatou.

V dílu se objevuje mnoho detailů a několik zásadních myšlenek. Příběh se shoduje v tom, že Janu oslovil Bůh, aby vedla Francouze do války. Dobývání a obléhání hradů bylo vyobrazeno prvotním bojem. Zobrazení francouzského krále je velmi rozpačité, jelikož zde není uvedeno jeho jméno, avšak z historických reálií víme, že se jednalo o Karla VII. Před závěrečným bojem, kdy Jana obhajuje milované francouzské tyrany, naráží na velmi důležitý historický dokument, Magnu chartu libertatum. Dokument byl vydán v roce 1215, který omezoval absolutistické panovníky v chování ke svým poddaným. I slova o tyranech jsou pravdivá, jelikož Francie je ve své historii především absolutistickým státem.

Závěrečná etapa únosu burgundskými muži je částečně zjednodušená, neboť muž, který Janu unese, je Skot, poněvadž nosí kilt. Závěrečný tribunál je už pouze smutnou dohrou a Jana je opravdu upálena.⁷³

V tomto díle můžeme vidět s jakou chutí tvůrci parodují jednotlivé národy. Například Angličané jsou tu zobrazeni jako jemní a rozvážní lidé, kteří rádi pijí čaj. Na druhou stranu není ušetřena ani francouzská strana, jelikož se přiživuje zažitý stereotyp o tom, že se Francouzi rádi vzdávají. V epizodě jsou vtipně zmíněny „dobové“ problémy, což je již výše zmíněná ztráta „zánovního vědra“.

4.2 Historie trochu jinak

Na počátku této podkapitoly bych zmínil, že tento díl je specifický a je do mé práce zařazen kvůli tomu, abych ukázal, jak tvůrci dokáží pracovat s několika historickým nápady a taktéž pohlédnout na historickou problematiku jiným pohledem. Díl *Vočko na hadry* se opravdu zaobírá historií hadru či utěrky. Do středověké kapitoly jsem ho zařadil,

⁷³ HARRISON, K.: *Jana z Arku: Proměněný život*

jelikož původ výše zmíněného hadru je v dobách středověkých a objevuje se tu spousta motivů z té doby.

V hospodě U Vočka se koná městský sněm, konverzace se však stočí na téma přátelství a Vočko je vyzván, aby řekl, kdo je jeho nejlepším přítelem. Někdo posměšně poznamená, že to je kus hadru, který drží v ruce. Sám Vočko se tomu zasměje a hadr odhazuje, přesně v té chvíli začíná vyprávění tohoto kusu látky.

Dostáváme se do středověké Francie, doba není přesně konkretizována, leč je tu několik faktorů, podle kterých by to bylo možné. V této době žije opět rodina Simpsonových, Homer je vojákem a Marge švadlenou. Homer odchází bojovat do Flander, v seriálu jsou zparodovány „*Flendry*“ jako parafráze na Homerem nenáviděného Neda Flanderse, tudíž se můžeme domnívat, že se jedná o čas Stoleté války a Flandry v ní měly důležité postavení.

Po Homerově odchodu se v místnosti objevuje vévoda země, který je hrán Montgomerym Burnsem. Dává Marge zakázku na tapisérii, kde chce mít výjevy ze svého života, ta však neuposlechne a díky kouzelné vlně začne na látku zaznamenávat věci, které se mají tapisérii stát.

Když si vévoda jede svou zakázku vyzvednout, tak zjistí, že na švadlenině díle není to, o čem žádal, a tak nechá její dům vypálit. Tapisérii si však bere s sebou a po jeho smrti je látka vystavena do krásné katedrály. Zde přichází druhá snaha o dataci, neboť katedrálu vyplní Vikingové, což bychom mohli datovat do 9.-10. století.

Po nájezdu Normanů se látka dostává do Persie, kde se stává předmětem směny a dostává se na dvůr krutého vládce. Mučí své manželky tím, že po nich chce, aby ho zabavily. Ta, která to nesplní, je uvrhnutá do žaláře. Jednoho dne se u vládce objevuje žena, která začne vyprávět příběh, který je dnes znám jako *Tisíc a jedna noc*. Je jasné, že se jedná o Šeherezádu a krále Šahriára, v seriálu tento příběh končí poněkud neslavně. Ženy, které nechal král uvrhnout do vězení, jsou osvobozeny, uspořádají na krále pomstu a zabijí ho. Jeho konec znamená stěhování pro tapisérii.

Na mapě se zobrazují destinace, kam tento cenný kus látky cestoval. Z Persie se přesunul do Babylonu, dále do Atén, Kartága a nakonec Španělska. V této oblasti se stává

nedobrovolnou součástí španělských poprav, jelikož slouží jako páska přes oči pro muže odsouzené na smrt. Aby bylo vše vyváženo, tak kus tapisérie dostává do Itálie, kde ho používá Michelangelo. Je zachycen, jak hadrem upravuje svou fresku Stvoření Adama v Sixtinské kapli. Ani v tomto díle se tvůrci nevyhnuly dobovým narážkám a po naléhání církevního hodnostáře, zda už bude dílo hotové, odpovídá Michelangelo: „*Pokud chcete rychlovku, tak si zavolejte Rafaela*⁷⁴.“ Po dokončení celého díla opět hadr upadá v zapomnění.

Záhadným způsobem se přesouvá na americký kontinent a je z něj ušita vlajka, jak je správně v seriálu poznamenáno, vlajka národa na špatné straně dějin. Stává se součástí vlajky Konfederace, z čehož je jasné, že se dostáváme do časů občanské války v USA. V seriálu je zaznamenáno i vypálení příbytku, kde visí výše zmíněná vlajka. Požár způsobí voják Unie, hraný černošským doktorem Dlahou.

Z 19. století se přesouváme o pár desítek let dál, do období Velké hospodářské krize ve 30. letech 20. století. Opět seriál zachycuje rodinu Simpsonových, jak se snaží vypořádat s bídnou finanční situací. K obědu mají polévku, která je vařena z hadru. Po této epizodě se dostáváme do současnosti, kde se kus látky dostává k Vočkovi a je završeno tisícileté utrpení.⁷⁵

Tento díl je velmi specifický, poněvadž se snaží zachytit dějiny něčeho zvláštního a na jednu stranu i ironického. Dále takovéto zpracování aktivizuje celou řadu otázek a nutí nás nad věcmi jinak přemýšlet. V epizodě se prolínají fiktivní věci s reálnými. Na začátku dílu není jasné, v jakém čase se odehrává. Oproti jiným epizodám se tato vyznačuje zaznamenáním dlouhého historického období. Vznik tapisérie není přesně datován a my musíme vznik zjišťovat až podle různých indicií.

⁷⁴ Rafaelem je myšlen renesanční umělec Rafael Santi

⁷⁵ LONG, Tim. *23x12 Vočko na hadry (Moe Goes from Rags to Riches)* [online epizoda seriálu] 2012. TV FOX.

5 Na prahu novověku

Do této kapitoly jsou zařazeny čtyři příběhy. Dva díly se věnují konkrétním historickým osobnostem. Další epizoda se věnuje jednomu z děl nejznámějšího dramatika historie. Jak jsem podotkl výše, tak součástí mé práce jsou i knihy, které vznikly v konkrétním historické údobí. V závěru celé kapitoly je zmíněn příběh o lodi Mayflower, která dovezla anglické puritány na americký kontinent.

5.1 Homer VIII.

V epizodě *Toulky historií s Marge* se objevují tři „minipříběhy“. První se věnuje anglickému králi Jindřichu VIII., druhý expedici Lewise a Clarka napříč USA a poslední mapuje život rakouského hudebního virtuosa Mozarta.

Jak název značí, tak veškeré příběhy vypráví Marge, jelikož chce svým dětem pomoci s referátem do školy. Začíná tak své vyprávění o Jindřichu VIII., kterého v celé epizodě hraje Homer. Díl začíná zpěvem anglického vládce nad jídlem, je však vyrušen svou manželkou Kateřinou Aragonskou, v díle označená jako Marjerina Aragonská. Jindřich se uklidní a začne se upravovat, otírá si ústa neznámým papírem, po bližším záběru zjišťujeme, že se jedná o Magnu chartu libertatum.

Jindřich VIII. a Kateřina Aragonská (Obrázek č. 5)

Manželský pár řeší krizi, která je vyvolána neschopností zplodit syna. Jindřich po něm velmi touží a vědí to i poddaní. Při jednom ztěžování se ke králi nachomýtně Anna Boleynová, která mu dokonce předává svou vizitku, na které stojí: „*Splňte si svůj syn už zítra!*“ Otevřeně krále svádí, zasáhne však králova manželka a táhne svého manžela do manželské poradny. V té je Jindřich dosti otevřený a svěřuje se, že by si rád vzal Annu Boleynovou a zbavil se své stávající ženy, to však nemůže, jelikož otec jeho stávající je španělský král.

V dalším záběru stojí král u stolu Thomase Mora, hraje ho Ned Flanders, a sděluje mu, že by se nechal rozvést. Církevní hodnostář to odmítá s tím, že církve tento akt zakazuje. Jindřich tedy prohlašuje, že si založí svou vlastní církev. Thomas More ještě chvíli krále přemlouvá, ale bezvýsledně. Jindřich poněkud škodolibě poznamenává, že když je More tak oddaný papeži a svým zásadám, tak ho nechá kanonizovat, což znamená, že je arcibiskup dán do děla a vystřelen.

Po této scéně vysvětluje královna své dceři Marii, kterou ztvárňuje Líza, že teď budou se svým mužem žít odděleně. Marie namítne, že by mohla vládnout i žena, ale Jindřich jí pohrozí stejným kanonizováním jako arcibiskupovi. V záběru se objevuje komický výjev rozvodu, neboť vše se dělí na půl-královská koruna či dokonce i země. To je znázorněno přetrhnutím mapy. Královně připadne Irsko.

Homerovi už nestojí nic v cestě v tom, aby realizoval svatbu s Annou. Sám oddávající nahradí klasické slovní spojení „ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého“ vylepšeným požehnáním, které zní: „*Ve jménu Jindřicha, Heinricha a svatého Jindry.*“ Což jasně ukazuje, že hlavou nové církve je Jindřich VIII. Po devíti měsících Anna porodí, bohužel je to dívka. Anna tak skončí na popravišti a je jí useknuta hlava.

Po tomto aktu král hledá další ženu, tou se stane Jane Seymourová. Už na obřadě se Homerovi znelíbí její hlas a rychle gestikuluje na kata, že ji musí popravit. V rychlém sledu je popravena i Anna Klévská, kterou hraje muž, a na popravišti katovi oznamuje, že králi říkal, že je muž. Další obětí je Kateřina Howardová, která tvrdí, že ona se rozešla s Jindřichem. Jako poslední si bere Kateřinu Parrovou, která je vyobrazena jako stará žena. Král se ptá, proč si ji vůbec bral. Rychle mu odpoví, že porodila už deset synů, ale ani to jí nezachrání před katem.

Po tomto rychlém výčtu se objevuje starý král na svém lůžku a vedle něj se nachází jeho první manželka, Kateřina Aragonská. Král se svěruje, že neschopnost zplodit syna byl trest za to, že se rozvedl se svou první ženou a zavřel jí do věže. Rozněžnělý panovník chce po bývalé královně prominutí, ta ho však začne dusit polštářem a zabije ho. Celé vyprávění je zakončeno tím, že se Jindřichova dcera stala královnou.⁷⁶

V realitě se anglický král narodil 28. června v roce 1491, díky smrti svého bratra usedl na královský trůn a poměrně brzy se zasnoubil s Kateřinou Aragonskou, což byl dcera mocného španělského krále Ferdinanda Aragonského. Vše muselo být povoleno papežem, neboť Kateřina si měla vzít Jindřichova bratra, leč se po jeho skonu se musela spokojit s novým anglickým králem. Můžeme podotknout, že sňatek byl pouze strategický, jelikož Španělsko bylo v té době velmi mocné a nebylo výhodné mít ho za nepřítele.⁷⁷

V roce 1509 se Jindřich VIII. poprvé žení. Jedním z důvodů, proč se do Jindřicha Kateřina zamilovala, protože král byl všestranný člověk, velmi schopný politik, ale také znamenitý básník či dokonce hráč tenisu.⁷⁸ V této době ještě stále podporoval katolickou církev.

Jeho velká slabina byla touha po mužském potomkovi. S Kateřinou měli několik dětí, většina jich však zemřela po porodu s jednou jedinou výjimkou. V roce 1516 se jim narodila dcera Marie, která je pro anglické dějiny velmi důležitá. Touha po synovi nebyla jen mužským chtíčem, ale taktéž národním problémem, jelikož Jindřich nechtěl dopustit, aby po jeho smrti upadla Anglie do krizi či války o královský trůn. Zamiloval se Anny Boleynové. Nutno říci, že Anna byla zdrženlivější a nechtěla mít plotky s ženatým králem, naléhala na něj, aby se rozvedl a zamilovaný král začal situaci řešit.

Chtěl přesvědčit papeže, aby se mohl znovu oženit, a tím pádem se i rozvést s Kateřinou. S tímto problémem mu pomáhal kardinál, arcibiskup a kancléř Thomas Wolsey, bohužel nebyl úspěšný. Nakonec mu byly osudné hradní intriky a Jindřich ho

⁷⁶ KELLEY, B. *15x11 Toulky historií s Marge (Margical History Tour)* [online epizoda seriálu] 2004. TV FOX.

⁷⁷ WEIR, A.: *Jindřich VIII.: králův dvůr*

⁷⁸ HART, K.: *Osudové ženy Jindřicha VIII.*

obvinil z nespolehlivosti a neplnění rozkazů. Na jeho místo byl dosazen Thomas More, který byl zprvu nakloněn králi, a snažil se jeho situaci řešit. V okamžiku, kdy se začala podryvat autorita papeže, se More stáhl a přestal krále otevřeně podporovat.

Po přijetí *Acts of Supremacy (Zákon o svrchovanosti)* dokonce odstoupil ze svého úřadu, neboť se nechtěl s tímto postojem ztotožňovat. Zákon prakticky měnil zažitý pořádky a vzniká anglikánská církev, kde je hlavou církve světský panovník, v této době tedy Jindřich VIII.⁷⁹

Po tomto aktu si Jindřich skutečně bere Annu Boleynovou, která záhy otěhotní. Sňatek Jindřicha a Kateřiny je prohlášen za neplatný a bývalá královna je zbavena titulu, takéž její dcera Marie byla označena za nelegitimního potomka. Titul královny získala Anna Boleynová, která Jindřichovi porodila dceru Alžbětu. Byl přijat zákon, který legitimizoval potomky Anny a Jindřicha a dal jim dědičné právo. Jindřich byl ve vztahu nespokojen, neboť ani druhé manželství mu nepřineslo vytouženého syna. Anna dokonce potratila a záhy se zjistilo, že nenarozený plod byl mužského pohlaví, což byla pomyslná poslední kapka a Jindřich se plánoval s královnou rozvést.⁸⁰

Anna byla obviněna z cizoložství a odsouzena k trestu smrti. Pouhý den trvalo hledání další kandidátky, kterou byla jí Jana Seymourová, jedna z dvorních dam Anny Boleynové. V roce 1536 si Janu skutečně bere a musí znovu opakovat, co už jednou udělal. Označí potomky Anny Boleynové za nelegitimní a prohlásí, že jedině potomci jeho a Jany Seymourové mohou sedět na trůně.

Roku 1537 se Jindřich dočkal syna Eduarda, později známého jako Eduarda VI., bohužel porod byl velmi vyčerpávající a Jana krátce po něm umírá. Téměř tři roky zůstal král bez manželky, až v roce 1540 pojal za svou ženu Annu Klévskou. Tento vztah neměl dlouhého trvání a byl poměrně rychle rozveden. Jedním z důvodů byl i Annin vzhled, nicméně oficiálně manželství ukončila Anna, jelikož královi nedala potomka.

Další Jindřichovou ženou byla Kateřina Howardová, která na rozdíl od své předchůdkyně nepocházela z významného rodu, a působila na dvoře jako dvorní dáma.

⁷⁹ WEIR, A.: *Jindřich VIII.: králův dvůr*

⁸⁰ HART, K.: *Osudové ženy Jindřicha VIII.*

Jindřich, kterému bylo v té době 49 let, se do ní zamiloval. Vše změnilo tvrzení, že Kateřina cizoloží s jedním z králových dvořanů. Za tento přečin byla roku 1542 sťata.

Poslední manželkou krále se stala Kateřina Parrová. Měla na krále velký vliv, usmířil se například se svými dcerami a prohlásil je za legitimní potomky, tudíž měly nárok na trůn.⁸¹ Nutno podotknout, že královna musela snášet chování stárnoucího krále a starat se o jeho podlomené zdraví. Byla s ním až do jeho smrti v roce 1548.⁸²

V epizodě se nachází několik historických omylů. Samotný začátek, kdy Homer jí, prozrazuje, že král nepohrdal dobrým jídlem. Dalším důležitým symbolem je Magna charta libertatum jako ubrousek, což symbolizuje, že král si vše dělal po svém a na své poddané nebral více ohledů.

První ženou je Kateřina Aragonská (v seriále Marjerina Aragonská). Královi opravdu nedala syna, i když se o to snažila. Během prvního manželství počal Jindřich začal navazovat vztah se svou budoucí druhou ženou Annou Boleynovou. V seriále se objevuje Thomas More, který je kanonizován, jelikož s králem nesouhlasí. Tvůrci vtipně dávají slovu kanonizovat jiný smysl – vystřelení z kanónu.⁸³ Osud tohoto církevního hodnostáře byl však mnohem smutnější, jelikož skončil taktéž na popravišti.

Další prvkem zohledněným v seriálu je dělení majetku. Kateřině Aragonské připadne Irsko a Jindřichovi zbytek Anglie. Na tom by nebylo nic zvláštního, kdybychom opomenuli náboženství, neboť Kateřina byla celý život římská katolička, přičemž Jindřich zavedl v Anglii anglikánskou církev. Velmi umně je pojat i celý rozvod, zde je myšleno dělení všechno rovným dílem.

Svatba s Annou Boleynovou a proslov oddávajícího, odkazuje na to, že Jindřich je hlavou celé nové církve. V seriálu je Anna popravena ihned po porodu Alžběty, což se v reálu nestalo, jelikož královna poté ještě potratila. Další odlišností je zobrazení Jany Seymourové, která jako jediná dala královi syna. Seriál o tomto činu mlčí, a dokonce zobrazuje královu třetí ženu na popravišti, což také není pravda.

⁸¹ v pořadí byly až po Eduardu VI.

⁸² HUTCHINSON, R.: *Poslední dny Jindřicha VIII.*

⁸³ kanonizace nebo také svatořečení

Anna Klévká je symbolizována v seriále jako muž, což odkazuje k jejímu nepřilíh hezkému vzhledu. Dalším rozdílem s realitou je zobrazení, že Anna byla popravena, což není pravda, neboť se dožila poměrně vysokého věku. Tvůrci však nechýbovali v osudu Kateřiny Howardové, která na popravišti skončila a v seriále při popravě říká, že dala „kopačky“ Jindřichovi, což odkazuje k jejímu údajnému cizoložství.⁸⁴

Poslední žena, Kateřina Parrová, je v seriále zobrazena jako stará žena, což odkazuje k faktu, že v době sňatku byla už dvakrát vdovou. I přes to byla oproti Jindřichovi mladší. V seriále taktéž končí na popravišti, což je omyl, protože s králem dožila.

V poslední scéně se objevuje největší omyl, poněvadž se k Jindřichovi vrací jeho první žena Kateřina Aragonská. Faktem je, že Kateřina umírá v roce 1536, což je o celých 11 let dříve než Jindřich. Můžeme vidět, že tento díl obsahuje několik historických nepřesností.

5.2 Alžběta I.

V díle *Čtyři velké ženy a manikúra* se objevuje další velká postava anglických dějin, Alžběta I. Celá epizoda má vyzdvihnout ženskou úlohu v dějinách a dokázat, že i ženy mohly vést národ a nepotřebovaly k tomu muže.

Ocitáme se v časech královny Alžběty I., kterou hraje Selma Bouvierová. O její ruku se přichází ucházet osobnosti z celé Evropy, například rakouský princ, jehož hraje Ralph Wiggum, či španělský král Julio a v neposlední řadě Walter Raleigh. Tento muž udělá dojem na královnu, ale i na její dvorní dámu, kterou hraje Marge. Poslední nápadník přinese královně důležitou věc, tabák. Tento akt má velký význam, neboť Selma je vášnivou kuřačkou.

V dalším záběru se objevuje španělský král Julio, jenž byl odmítnut, a dokonce mu bylo odepřeno si odvézt dvorního šaška. Plánuje zaútočit na Anglii a ptá se svých poddaných na svou vojenskou flotilu, což je předzvěstí bitvy.

⁸⁴ HART, K.: *Osudové ženy Jindřicha VIII.*

Další dějství se odehrává opět v Anglii a ústřední postavou je Walter Raleigh a dvorní dáma Marge. Sir jí pomůže s těžkým břemenem a dají si dokonce polibek, vše bohužel před zraky královny Alžběty. Tuto trapnou situaci přeruší hlášení, že na Anglii míří španělská Armada.

Královna chce na svém koni vyrazit proti útočníkům, její oř však utíká. Je tedy nucena sledovat boj, který se odehrává na moři, z pevniny. Její rádce jí ukazuje anglickou armádu, která je několikanásobně menší. Těsně před bitvou je na jedné z lodí vedena mše. Kněz, který ji vede, velmi vtípně připomíná náboženskou situaci v Anglii. „*Pane Ježíši, přestože se naše země obrátila k protestanství jen proto, aby se náš tlustý podlý král mohl zbavit své věrné ženy. Víme, že stojíš na naší straně.*“

Po kázání se v záběru objevuje Walter Raleigh, který si zapaluje dýmku naplněnou tabákem. Naneštěstí mu z dýmky vypadne několik jisker a zapálí loď. Všichni si myslí, že už je bitva ztracena, nicméně hořící galeona se řítí na španělskou flotilu. Slavná Armada je tedy zdecimována jednou jedinou lodí a Walter Raleigh znovu sirem. Dokonce sama královna požehná sňatku s dvorní dámou. Závěrečná slova patří královně Alžbětě, poněvadž tvrdí, že nepotřebuje muže, neboť má Anglii.⁸⁵

Alžběta I., dcera Jindřicha VIII. a Anny Boleynové, se narodila 7. září 1533. Na trůn nastoupila po své sestře Marii I., která zemřela po krátké nemoci.⁸⁶ Její vláda, mnohdy označována jako doba alžbětinská, je považována za začátek mocenského vzestupu, který Anglie zaznamenala.

Ve své době musela řešit několik problémů, například otázku nástupnictví. Na anglický trůn chtěl španělský král Filip II., vdovec po královně Marii. Byl však Alžbětou odmítnut, což znamenalo i úbytek katolického vlivu na Britských ostrovech. Alžběta se stala hlavou anglikánské církve a musela počítat s nevyzpytatelným španělským králem.

Vše vyvrcholilo v roce 1588 nedaleko přímořského města Gravelines, kde na sebe narazila vojska Anglie a Španělska. Angličané vymysleli lest na své protivníky, jelikož

⁸⁵ GARZA, V. *20x20 Čtyři velké ženy a manikúra (Four Great Women and a Manicure)* [online epizoda seriálu] 2009. TV FOX.

⁸⁶ JOHNSON, P.: *Dějiny anglického národa*

věděli, že Španělé budou velmi dobře organizovaní. Naplnili osm lodí střelným prachem, zapálili je a vyslali směrem k nepřítelům. Flotila sice nebyla zničena, ale španělské lodě se od sebe vzdálily, poněvadž ve zmatku opustily svá místa. Tento moment byl rozhodující a Angličané poté už jen pronásledovali zbytky velké Armady. Královna za tento válečný úspěch získala velkou popularitu, přičemž za ní vděčila nejvíce Francisi Drakovi. Anglie vystřídala Španělsko na pozici koloniální velmoci a potvrdila výsadní postavení jak samotné země, tak i anglikánské církve.⁸⁷

V díle se objevuje i Walter Raleigh. Byl jedním z mužů, kteří počali osidlovat Ameriku. Z těchto cest dovezl do Anglie tabák a dá se říci, že zavedl kouření tabáku v Anglii. Po návratu ze svých cest působil na dvoře královny Alžběty, stal se jejím oblíbencem a získal řadu titulů. Bohužel se v roce 1591 oženil s jednou z dvorních dam královny. Po odhalení sňatku byl uvězněn a upadl v nemilost. Nikdy už se nevrátil na výsluní, na počátku 17. století se účastnil výpravy za tajemným El Doradem. V této době Raleighho muži napadli španělské lodě, jejich kapitán na to doplatil a po návratu z výpravy byl v roce 1618 popraven.⁸⁸

Díl, který volně navazoval na předchozí epizodu o Jindřichu VIII., je plný nepřesností. Například účast sira Waltera Raleighho v bitvě u Gravelines. S tímto nápadem přišel jiný mořeplavec, Francis Drake. Zachycení vztahu dvorní dámy a známého průzkumníka je velmi nápadité. V seriále je ohnivá lest vykreslena jako náhoda, byla však plánována. Walter Raleigh opravdu přivezl do Anglie tabák a zavedl tam jeho kouření, bohužel na to doplatil, jelikož byl obviněn Jakubem I.⁸⁹ z rozšíření tohoto nekalého zlovyku.

⁸⁷ PARKER, G.: *Filip II. Španělský král z rodu Habsburků*

⁸⁸ MILTON, G.: *Ve službách královny Alžběty*

⁸⁹ nástupce Alžběty I.

5.3 Shakespeare a Simpsonovi

Na dvoře Alžběty první se částečně odehrává i další díl. Věnuje se totiž dílu jednoho z nejznámějších dramatiků všech dob, Williamu Shakespearovi. V epizodě *Příběhy z nevrácené knihy* se poslední „minidíl“ věnuje Hamletovi.

V roli vypravěče je opět Homer a už po prvních slovech se děj přesouvá do středověkého Dánska na hrad Elsinor. V posteli leží Bart hrající dánského krále Hamleta. Nad jeho ložem visí vlajky a plakáty s různými nápisy. Jeden z nich zní: „Dánové jsou melancholičtí.“ Ze spánku ho vyruší duch jeho mrtvého otce. Hamlet je zhrozen a dozvídá se, že jeho otec byl otráven strýcem Claudiem. Jedním dechem dodává, že Claudius si vzal Hamletovu matku a stal se tak novým králem. Duch Hamletova otce volá po pomstě, což královic přijímá.

Bart ztvárňující Hamleta (Obrázek č. 6)

Dá se do amatérského vyšetřování a využije k tomu divadlo, které vede Šáša Krusty. Herci budou improvizovat a chtějí po publiku, aby navrholo místo, osobu a prostředek. Hamlet divadelníkům pomůže a zakřičí, že místem bude hrad, kde žije. Následně osobou bude uchvatitel trůnu a prostředkem bude jed do ucha. Claudius, který je

celou dobu přítomen, se chce z představení vytrahit, avšak jeho nová manželka mu to nedovolí. Nový král se sám prozradí, protože během předváděné scény zakřičí, že tolik jedu nepoužil. Hamlet nepochybuje o jeho vině a běží k obrazu svého otce a dává mu za pravdu. Atmosféru ještě přitvrdí bláznění Lízy, která hraje Ofélii.

Bart je zcela ovládnán myšlenkou na pomstu a začne chodit s mečem po hradě. Claudius, kterého ztvárňuje Vočko, se před ním skrývá. Bohužel Hamletovi padne za oběť nejvyšší komoří Polonius, neboť se skrývá za závěsem a králevic ve svém stihomamu závěs probodne. Ještě před tím, než Polonius naposledy vydechne, volá na svého syna Laerta, aby jeho smrt pomstil. V této epizodě ztvárňuje Polonia springfieldský šerif Wiggum a Laerta hraje šerifův syn Ralph.

Této skutečnosti využije Claudius a pomáhá Laertovi s přípravou na souboj. Nebojuje však čestně, jelikož natřel všechno v pokoji jedem, dokonce i Hamletovy spolužáky „*Rosencarla a Guildenlennyho*“. Mimochodem tyto dva dvořané padnou za oběť jako první, protože si mezi sebou plácnou, což znamená, že se dotkli jedu a umírají. V téže chvíli přichází Hamlet se svou matkou, která je již obeznámena s tím, co Claudius udělal.

Druhou obětí je Laertes, kterého hraje Ralph Wiggum. Bodne sám sebe do břicha a umírá. Teď už Hamletovi nestojí nikdo ani nic v cestě a propichuje Claudia. Je vítězem a chce vzdát hold svému otci, bohužel mu podklouznou nohy po prolité krvi a umírá. To vše vidí královna a prohlásí: „*Tohle tedy uklízet nebudu!*“ Bouchá se do hlavy a umírá. Závěrečná scéna je tedy plná mrtvol.⁹⁰

Tragédie o Hamletovi byla napsána v roce 1603 a i do dnešních časů je velmi oblíbenou četbou. Hamlet, který se objevuje v Simpsonových, je lehce upravený.

Změnou prošel především vztah Hamleta a Ofélie. Ta byla dcerou Polonia a po jeho smrti zešílela, jelikož se nepřenesla přes srdce otcovu smrt a lásku k vrahovi jejího otce. Tím se dostáváme k postavě Polonia, který byl v seriále zabit před královnou, což se od původního díla liší, jelikož Hamlet zabil komořího v době, kdy si mluvil sám k sobě

⁹⁰ KREISBERG, A., LIEB, J., WARBURTON, M. *13x14 Příběhy z nevrácené knihy (Tales from the Public Domain)* [online epizoda seriálu] 2002. TV FOX.

a všiml si, že někdo stojí za závěsem. Ani Claudiusův výkřik, který zazněl na divadelním představení, není pravdivý. V knize totiž stojí, že Claudius z místnosti uprchl a tím potvrdil svou vinu.

V seriále taktéž chybí zásadní zmínka o poslání Hamleta do Anglie. Podlý Claudius ho tam posílá s Rosencrantzem a Guildensternem. Jediným důvodem této cesty je Hamletova smrt, poněvadž Claudius dává výše zmíněným do ruky obálku, kde je rozkaz, aby byl Hamlet ihned po příplutí zabit. Tato lest je prozrazena a králevic dopis upraví, bohužel za cenu smrti svých dvou přátel.

Ani závěrečná scéna se neobešla bez chyb. Claudius se sice sblížil s Laertem a dokonce si pomohl i jedem, avšak jed byl pouze na špičce Laertova meče. Hamlet opravdu zabil Oféliiina bratra, bohužel za cenu zranění, které mu bude osudné. Ještě před Hamletovou smrtí umírá jeho matka Gertruda, jelikož se napila otráveného vína. Stejně víno je vylito na Claudia a ten kvůli tomu umírá. Jako poslední umírá Hamlet, jenž ještě před smrtí zastaví svého přítele Horacia před sebevraždou.⁹¹

I přes to, že tento díl opomíjí některá fakta, tak je zde obsažena hlavní myšlenka celého Hamleta. Na rozdíl od ostatních epizod se zde nevyskytuje velký počet detailů či historických vtípů. Snad jen plakát, který tvrdí, že Dánové jsou melancholičtí. To přímo odkazuje k osobě samotného Hamleta, jelikož po celou dobu je zachmuřelý a pesimistický. Taktéž bych zmínil obsazení, protože Vočko Szyslak i v moderním Springfieldu touží po Marge. Vztah mezi Claudiem a Hamletovým otcem byl tedy zcela vystihnout.

5.4 Mayflower

Další a zároveň poslední příběh, který podrobím svému rozboru, bude z dílu *Nejmokřejší příběh všech dob*. Simpsonovi se nachází v restauraci s rybími specialitami a dlouhé čekání si zpříjemňují vyprávěním příběhů s námořní tematikou. Jeden z nich se týká putování lodě Mayflower.

⁹¹ SHAKESPEARE, W.: *Hamlet*

Celý příběh zahájí Líza a děj se opět přesune do Anglie 17. století, konkrétně do roku 1620 do přístavu Plymouth na jihu Velké Británie. Objevují se tu angličtí puritáni Líza, Bart a Marge, kteří nastupují na loď. Marge jejich odjezd komentuje slovy: „*Anglie je pro nás málo puritánská.*“

Konverzaci rozrazí hlasitý křik Homera. Vbíhá na loď a schovává se před královskými vojáky. Homer se začne modlit, Marge se Homera zželi a dá mu šaty po svém muži. Mezitím se ostatní dovídají, co Homer udělal. Prý mezi lidmi šíří paniku. Každému vypráví, že Anglie má dva panovníky, Jakuba I. a Jakuba VI.

Samotná plavba není moc zábavná, protože puritáni mají zakázáno prakticky všechno, dokonce i mluvení v rýmech, což poruší Ned Flanders (v díle pod jménem Ned Flandish) a ihned na sebe uvalí trest v podobě bičování. Na lodi se rozvíjí vztah mezi Homerem a Marge. Mezi ně vstupuje Vočko, který tvrdí, že je s Marge zasnoubený a jen tak mezi řeči zmíní, že zabil prvního Margeina manžela. To žena naprosto popře a tvrdí úplný opak. Poté doplní, že jsou jen přátelé.

Další vývoj událostí je k Homerově prospěchu. Během kázání, kdy kněz vychvaluje Boha za to, že jejich loď obklopil vodou, která se nedá pít, začne Bart zlobit. Homer se na něho oboří a škrtil ho, což Marge ocení, neboť přesně takovýmto způsobem ho škrtil i její bývalý manžel. Vočko však začíná vymýšlet svůj plán a zavede Homera do podpalubí, kde jsou sudy s alkoholem. Nutno podotknout, že alkohol je na lodi zakázaný a na palubě se nachází kvůli obdarování indiánů. Homer se však opije do němoty a je za to vsazen do dřevěných pout.

K tomu všemu loď vjela do velké bouře a všichni si myslí, že to znamená definitivní konec. Řízení se nakonec ujímá Homer se slovy: „*V klidu, opilej řídím od dvanácti.*“ Nakonec vše dopadne dobře a loď doplouvá na americké pobřeží. Homer a Marge se stávají manželi a účastní se setkání s původními obyvateli. Oslaví s nimi vůbec první díkůvzdání a mezi řeči se Ned Flanders zmíní o tom, co Evropané na indiány chystají. Tím celý díl končí.⁹²

⁹² WESTBROOK, J. *17x18 Nejmkřejší příběh všech dob (The Wettest Stories Ever Told)* [online epizoda seriálu] 2006. TV FOX.

Lod' Mayflower opravdu vyplula z přístavu Plymouth. Bylo to 16. září roku 1620 a na americký kontinent doplula 9. listopadu téhož roku. Lod' mířila do Virginie, kde se nacházela první anglická kolonie. I díky bouři se odchýlila od kurzu a zakotvila v dnešním státě Massachusetts.⁹³

Dalším důležitým bodem je posádka. Většinu tvořili puritáni, kteří utíkali ze své rodné Anglie. Velké útrapy zažili za vlády Jakuba I. Stuarta, neboť král přestoupil na anglikánskou církev a začal nenávidět katolíky a rovněž i puritány. To vedlo k exilu do Holandska, kde byla částečná náboženská svoboda.

Z Holandska se vypravili zpět do Anglie, odkud se vydali na výpravu do Nového světa. Kapitánem byl Myles Standish, po doputí se stal dokonce guvernérem celé osady a až do své smrti měl v této kolonii výsadní postavení. Nutno dodat, že je seriálové jméno Flandish se podobá Standishovi.

Seriál zachytil podstatně malou část příběhu o putování lodi Mayflower, poněvadž tato historická událost měla působit spíše jako kulisa pro milostný příběh. Celém díle se objevují historické narážky. Například Homerovo „šíření paniky“, kdy prohlašuje, že Anglie má dva krále. Samozřejmě je myšlen král Jakub I. Stuart, tento důležitý panovník vládl jak Anglii, tak i Skotsku, a právě kvůli tomu jsou tu dvě různá pořadí. Jako Jakub I. byl nazýván v Anglii a jako Jakub VI. byl korunován ve Skotsku.⁹⁴ Částečně by se to dalo přirovnat k českému králi Ferdinandu V., jehož můžeme najít v učebnicích i jako Ferdinanda I.

Zajímavý je i motiv čarodějnictví, který se v díle objevuje. Líza se pohádá s Bartem a ten jí řekne, že až dorazí na pevninu, tak jí chce označit za čarodějnici, protože umí velmi dobře počítat. Otázkou je, zda to byl záměr tvůrců či náhoda, ale o zhruba 50 let později opravdu v Americe proběhne tzv. *Salemský případ*. Ve městě Salem, které se nachází ve státě Massachusetts, bylo odsouzeno několik obyvatel k smrti kvůli nařčení z čarodějnictví.

Poslední motiv, který mě zaujal, je díkůvzdání. Otcí osadníci potřebovali zpočátku především materiální pomoc, kterou jim zajistili původní obyvatelé. Na jejich počest se od

⁹³ SHI, D., TINDALL, G.: *Dějiny státu USA*

⁹⁴ JOHNSON, P.: *Dějiny anglického národa*

roku 1621 slaví Den díkůvzdání. Opět jsme se setkali s dílem, kde nebyla historie úplně v popředí, avšak našlo se tu spoustu historických symbolů či přímo aktů, které mají historické kořeny.

Závěr

Hlavním cílem napsání této práce bylo dokázat, že v seriálu Simpsonovi se objevují historické motivy a jsou v něm zaznamenané dějiny. Tuto problematiku jsem se snažil vyřešit pomocí rozborů, ve kterých jsem poukazoval na hranici mezi fikcí a realitou. Vše jsem doplnil o detaily, které se v epizodách vyskytovaly.

Seriál má za úkol pobavit, proto by v něm málokdo hledal hlubší významy. Nutno podotknout, že v několika dílech je vidět, že jsou ploché, nejdou do hloubky a informace podávají pouze povrchově. Historické příběhy nejsou dokončeny nebo jsou popsány jen částečně. Několik dílů nám reflektuje či přibližuje reálné osobnosti našich dějin. Snaží se zaznamenat konkrétní osobu, která je stylizována do postavy ze seriálu, a dodat nám k ní informace. Vidím potenciál, který stále zůstává nevyužit. V několika případech se můžeme setkat i s prolínáním historických osobností. Zcela jistě bych seriál Simpsonovi nepovažoval za věrohodný pramen, na několika případech jsem ukázal, že autoři „ohýbají“ historii jen kvůli tomu, aby se jim hodila do konceptu či aby vyjádřili svou myšlenku. Tvůrci se věnují různým historickým detailům, které jsou buď zobrazeny nebo vyřčeny postavami.

Svou práci jsem ohraničil rokem 1620, tedy rokem, kdy do oblasti dnešních Spojených států amerických doplula loď Mayflower. Simpsonovi však tímto rokem nekončí a v dalších dílech můžeme najít například epizodu, která se věnuje vzpouře na lodě Bounty či soupeření mezi Mozartem a Salierim.

Na úplný závěr bych se rád vyjádřil k samotnému didaktickému hledisku. Sám jsem zažil pedagoga, který nám Simpsonovi v hodině pouštěl. Promítání seriálu či filmu fungovalo jako bonus či nadstavba k běžné hodině. Jak jsem již psal výše, nejde Simpsonovi považovat za věrohodný pramen, ale mají jednu důležitou vlastnost. Dokáží zaujmout diváky a zábavným pojetím jim předat různé informace. Tento způsob může vést až k tomu, že si lidé sami vyhledají, kdo byl například Jindřich VIII. Myslím si, že v tom tkví důležitost tohoto seriálu. Simpsonovi nemají za úkol mapovat historii kousek po kousku, ale jejich cíl je jasný, vybrat si zajímavé události a skrze ně probudit mezi lidmi zájem o problematiku. Sám si dokážu představit hodinu, kde se Simpsonovi využívají třeba

k rekapitulaci opakované látky. Dle mého názoru by však mohlo použití seriálu oživit nejen hodiny dějepisu.

Seznam použitých informačních zdrojů

Použitá literatura

ALBERTI, J. *Leaving Springfield*. Detroit: Wayne State University Press, 2004. 384 s. ISBN 0-8143-2849-0

BUREŠ, I. *Ovidiovy proměny*. Praha: Vilímek, 1946. 46 s.

FLEK, A. *Bible (překlad 21. století)*. Praha: Biblion, 2009. 1564 s. ISBN 978-80-87282-00-

GROENING, M. *Simpsonovi: Rodinná historie (The Simpsons Family History)*. Praha: Jota, 2014. 304 s. ISBN 978-80-7462-697-5

HARISON, K. *Jana z Arku: Proměněný život*. Praha: Práh, 2014. 368 s. ISBN 978-80-7252-661-1

HART, K. *Osudové ženy Jindřicha VIII.* Praha: Alpress, 2011. 280 s. ISBN 978-80-7362-894-9

HUTCHINSON, R. *Poslední dny Jindřicha VIII.* Praha: Beta, 2010. 295 s. ISBN 978-80-7306-440-2

JOHNSON, P. *Dějiny anglického národa*. Praha: Rozmluvy, 1992. 375 s. ISBN 80-85336-36-7

MERTLÍK, R. *Odysseova dobrodružství*. Praha: Československý spisovatel, 1968. 152 s. ISBN 22-008-68

MILTON, G. *Ve službách královny Alžběty*. Praha: Brána, 2004. 240 s. ISBN 80-7243-231-1

ORTVED, J. *The Simpsons: An Uncensored, Unauthorized History*. Londýn: Farrar, Straus and Giroux, 2013. 352 s. ISBN 978-086547935

OVIDIUS, P.N. *Proměny (Metamorphoses)*. Praha: Avatar, 1998. 442 s. ISBN 80-85862-25-5

PARKER, G. *Filip II. Španělský král z rodu Habsburků*. Praha: Brána, 1998. 227 s. ISBN 80-7176-803-0

PERNAUD, R. *Život a smrt Jany z Arku*. Praha: Centra Aletti, 2009. 272 s. ISBN 978-80-7412-020-6

POKORNÝ, J. *Zakopaný pes aneb o tom, jak, proč a kde vznikla některá slova, jména, rčení, úsloví, pořekadla a přísloví*. Praha: Albatros, 2009. 185 s. ISBN 978-80-000-2422-6

SHAKESPEARE, W. *Hamlet*. Praha: Artur, 2016. 200 s. ISBN 978-80-7483-045-7

SHI, D., TINDALL, G. *Dějiny státu USA*. Praha: Lidové noviny, 2002. 904 s. ISBN 978-80-7106-588-3

WEIR, A. *Jindřich VIII.: králův dvůr*. Praha: BB art, 2013. 664 s. ISBN 978-80-7461-392-0

ZAMAROVSKÝ, V. *Bohové a hrdinové antických bájí*. Praha: Brána, 1996. 418 s. ISBN 80-85946-29-7

ZAMAROVSKÝ, V. *Objevení Tróje*. Praha: Mladá fronta, 1962. 320 s. ISBN 23-121-62

ZÍBRT, Č. *Hoj, ty štědrý večere: Od Vánoc koledou do Nového roku*. Praha: Nakladatelství F. Šimáčka, 1910. 59 s.

Použité internetové zdroje

<https://blog.oxforddictionaries.com/2014/12/17/simpsons-doh-meh-english-language/>

<https://web.archive.org/web/20090525125524/http://www.time.com/time/time100/artists/profile/simpson.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=1-T5eSUm-js>

<https://www.youtube.com/watch?v=kYNPtDbykp0>

Použitá videa

BURNS, S. *18x16 Homerazzi (Homerazzi)* [online epizoda seriálu] 2007. TV FOX.

BURNS, S. *20x19 Waverly Hills 9021 D'oh (Waverly Hills 9021 D'oh)* [online epizoda seriálu] 2009. TV FOX.

BURNS, S. *23x09 Duch Vánoc příštích (Holidays of Future Passed)* [online epizoda seriálu] 2011. TV FOX

BURNS, S. *27x01 O čem muži sní (Every Man's Dream)* [online epizoda seriálu] 2015. TV FOX.

CAMPBELL, N. *26x12 Vynálezce, jenž spadl z nebe (The Musk Who Fell to Earth)* [online epizoda seriálu] 2015. TV FOX.

CASTELLANETA, D., LACUSTA, D., TILDEN, P. *28x07 Divoký víkend v Havaně (Havana Wild Weekend)* [online epizoda seriálu] 2016. TV FOX.

COHEN, J. *15x06 Krustyho zkouška z dospělosti (Today I Am a Clown)* [online epizoda seriálu] 2003. TV FOX.

DOYLE, L., LONG, T., SELMAN, M. *10x18 Simpsonovské biblické příběhy (Simpsons Bible Stories)* [online epizoda seriálu] 1999. TV FOX.

FORRESTER, B. *06x24 Trojský citron (Lemon of Troy)* [online epizoda seriálu] 1995. TV FOX.

FRINK, J. *26x17 Čekání na Duffmana (Waiting for Duffmana)* [online epizoda seriálu] 2015. TV FOX.

FRINK, J., PAYNE, D. *14x06 Kdo chce zabít Homera? (The Great Louse Detective)* [online epizoda seriálu] 2002. TV FOX.

GARZA, V. *20x20 Čtyři velké ženy a manikúra (Four Great Women and a Manicure)* [online epizoda seriálu] 2009. TV FOX.

GREANEY, D. *11x17 Nebárt se budoucnosti (Bart to The Future)* [online epizoda seriálu] 2000. TV FOX.

JEAN, A., REISS, M. *03x01 Šílený Homer (Stark Raving Dad)* [online epizoda seriálu] 1991. TV FOX.

KEELER, K. *07x13 Dva zlí sousedé (Two Bad Neighbors)* [online epizoda seriálu] 1996. TV FOX.

KELLEY, B. *15x11 Toulky historií s Marge (Margical History Tour)* [online epizoda seriálu] 2004. TV FOX.

KREISBERG, A., LIEB, J., WARBURTON, M. *13x14 Příběhy z nevrácené knihy (Tales from the Public Domain)* [online epizoda seriálu] 2002. TV FOX.

LAZEBNIK, R. *23x13 Fiesta s Lizou (The Daughter Also Rises)* [online epizoda seriálu] 2015. TV FOX.

LONG, T. *11x13 Bart v sedle (Saddlesore Galactica)* [online epizoda seriálu] 2000. TV FOX.

LONG, T. *20x06 Homer a Líza ve při (Homer and Lisa Exchange Cross Words)* [online epizoda seriálu] 2008. TV FOX.

LONG, T. *21x05 Ďábel nosí Pradu (The Devil Wears Nada)* [online epizoda seriálu] 2009. TV FOX.

LONG, T. *23x02 Bartův nový hrdina (Bart Stops to Smell the Roosevelts)* [online epizoda seriálu] 2011. TV FOX.

LONG, T. *25x05 Novorozeně (Labor Pains)* [online epizoda seriálu] 2013. TV FOX.

LONG, Tim. *23x12 Vočko na hadry (Moe Goes from Rags to Riches)* [online epizoda seriálu] 2012. TV FOX.

MARSHALL, M. *20x14 Ve jménu dědy (In the Name of the Grandfather)* [online epizoda seriálu] 2009. TV FOX.

ODENKIRK, B. *29x05 Dědo, slyšíš mě (Grampy Can Ya Hear Me)* [online epizoda seriálu] 2017. TV FOX.

PAYNE, D. *17x09 Simpsonovské vánoční zkazky (Simpsons Christmas Stories)* [online epizoda seriálu] 2005. TV FOX.

PEPOON, S. *02x13 Homerovo desatero aneb Každý krade, jak dovede (Homer vs. Lisa and The 8th Commandment)* [online epizoda seriálu] 1991. TV FOX.

POND, M. *01x01 Vánoce u Simpsonových (Simpsons Roasting on an Open Fire)* [online epizoda seriálu] 1989. TV FOX.

PRICE, M. *19x10 E. Pluribus Wiggum (E. Pluribus Wiggum)* [online epizoda seriálu] 2008. TV FOX.

SELMAN, M. *13x09 Sdrátovaná čelist (Jaws Wired Shut)* [online epizoda seriálu] 2002. TV FOX.

SELMAN, M. *14x08 Výchova dívek v Americe (The Dad Who Knew Too Little)* [online epizoda seriálu] 2003. TV FOX.

SWARTZWELDER, J. *15x04 Obtěžoval jsem anglickou královnu (The Regina Monologues)* [online epizoda seriálu] 2003. TV FOX.

WARBURTON, M. *21x19 Prcek a velryba (The Squirt and The Whale)* [online epizoda seriálu] 2010. TV FOX.

WESTBROOK, J. *17x18 Nejmokřejší příběh všech dob (The Wettest Stories Ever Told)* [online epizoda seriálu] 2006. TV FOX.

WESTBROOK, J. *28x10 Ukradené Vánoce Šáši Krustyho (The Nightmare after Krustmas)* [online epizoda seriálu] 2017. TV FOX.

WILMORE, M. *25x03 Čtyři chyby a jeden pohřeb (Four Regrettings and a Funeral)* [online epizoda seriálu] 2013. TV FOX.

Použité obrázky

Obrázek č. 1: CASTALLANETA, David, Deb LACUSTA a Peter TILDEN. [Simpsonovi na Olympu]. In: *28x07 Divoký víkend v Havaně* [online]. USA: TV FOX, 2016 [cit. 2018-07-10]. Dostupné z:

https://vignette.wikia.nocookie.net/simpsons/images/9/91/Screenshot_2016-11-14_at_5.30.20_PM.png/revision/latest?cb=20161114223235

Obrázek č. 2: DOYLE, Larry, Tim LONG a Matt SELMAN. [Homer a Marge jako Adam a Eva]. In: *10x18 Simpsonovské biblické příběhy* [online]. USA: TV FOX, 1999 [cit. 2018-07-10]. Dostupné z: http://farm6.static.flickr.com/5346/7167817076_a06eb4e0d7.jpg

Obrázek č. 3: KREISBERG, Andrew, Josh LIEB a Matt WARBURTON. Homer jako Odysseus]. In: *13x14 Příběhy z nevrácené knihy* [online]. USA: TV FOX, 2002 [cit. 2018-07-10]. Dostupné z: https://static-media.fx.com/img/FX_Networks_-_FXX/22/219/Simpsons_13_13_P2.jpg

Obrázek č. 4: KREISBERG, Andrew, Josh LIEB a Matt WARBURTON. [Líza ztvárňující Janu z Arku]. In: *13x14 Příběhy z nevrácené knihy* [online]. USA: TV FOX, 2002 [cit. 2018-07-10]. Dostupné z: <https://i1.wp.com/www.tor.com/wp-content/uploads/2017/04/LisaJoanofArc.jpg?resize=700%2C513&type=vertical>

Obrázek č. 5: KELLEY, Brian. [Jindřich VIII. a Kateřina Aragonská]. In: *15x11 Toulky historií s Marge* [online]. USA: TV FOX, 2004 [cit. 2018-07-10]. Dostupné z: https://static-media.fx.com/img/FX_Networks_-_FXX/1018/94/Simpsons_15_11_P1.jpg

Obrázek č. 6: KREISBERG, Andrew, Josh LIEB a Matt WARBURTON. [Bart ztvárňující Hamleta]. In: *13x14 Příběhy z nevrácené knihy* [online]. USA: TV FOX, 2002 [cit. 2018-07-10]. Dostupné z: <https://i.pinimg.com/originals/69/09/5f/69095f995b3447b309dd43f8bd975f11.png>

